

[Jørgen Tved]

gang kunne Socialdemokratiet godt stemme med os andre – da fik vi konstateret noget, der nærmede sig en arbejderlinje i Folketinget.

Nu har vi altså en anden situation, og der kan ikke være anden forklaring end den, jeg gav i mit første oplæg, hvor jeg sagde, det er LO's pisk, der har virket. Det er åbenbart grunden til, at Socialdemokratiet i denne sag ikke tør melde ordentlig kulør, hvor de egentlig står.

Jeg skal derfor blot sige, at jeg synes, det er fornuftigt, at SF'erne har frigjort sig lidt for studiekredsarbejdet, og vi er glade både for at se hr. Gert Petersen naturligt og for, at vi i denne sag får lejlighed til at markere, at flertallet mod regeringen altså er stigende, også i folketingsalen. Så er vi helt sikre på, at Socialdemokraterne, når pilsken fra deres vælgere har lynet over deres rygstykker, også vil finde ud af at trykke på de rigtige knapper.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 51 af Jes Lunde (SF) (se foran)

forkastedes, idet 23 (SF og FK) stemte for, 62 (KF, V, RV, CD, FP og KRF) imod; 39 (S) stemte hverken for eller imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.15.

Mødet udsat kl. 12.06

Mødet genoptaget kl. 13.15

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Forespørgsel nr. F 21:

Forespørgsel til arbejdsministeren [om, hvilke initiativer regeringen agter at tage til afskaffelse af arbejdsløsheden].

Af Preben Møller Hansen (FK) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 4/12 87. Fremme af forespørgslen vedtaget 10/12 87).

Begrundelse

Preben Møller Hansen (FK):

Ifølge de oplysninger, der er tilgået det danske folk, vil arbejdsløsheden stige, og spørgsmålet er unægtelig, om vi har en regering, der vil medvirke til at afhjælpe dette uhyggelige problem, eller om vi ikke har det. Det er baggrunden for, at jeg har stillet denne forespørgsel til arbejdsministeren. Imidlertid omgås ministren, så vidt jeg ved, ikke mennesker, der er ramt af arbejdsløshed, bistaåndsklienter el.lign., så det er ikke sikkert, han er klar over, hvilke konsekvenser det har af psykologisk art og på andre måder for dem, der rammes.

Men hvorom alting er, kan vi ikke affinde os med udviklingen, for så vidt den fortsat er negativ, og vi vil derfor gerne høre, om ministeren har nogen initiativer i støbeskeen, og hvad man har gjort indtil nu.

Besvarelse

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Det fremgår af forespørgerens mundtlige begrundelse, at han ikke har noget som helst kendskab til min omgangskreds og bekendtskabskreds. Det håber jeg fortsat vil være tilfældet.

Arbejdsløsheden har jo heldigvis været kraftigt faldende i årene efter 1983. I hvert af årene 1984, 1985 og 1986 er der i gennemsnit skabt mere end 50.000 nye arbejdspladser i Danmark. Denne markante beskæftigelsesfremgang har betydet, at der trods en kraftig tilstrømning til arbejdsmarkedet er sket en betydelig reduktion i ledigheden, nemlig fra 283.000 ledige i 1983 til 220.000 ledige i 1986. I det sidste par år har arbejdsløsheden været stort set uændret og har i 1987 været mellem 220.000 og 225.000.

I international sammenhæng har vi også grund til at være glade for de senere års resultater på det danske arbejdsmarked. Under den nuværende regering har Danmark haft Euro-parekorden med hensyn til beskæftigelsesudvikling, idet arbejdsløsheden i Danmark i 1987 blev nedbragt til ca. 8 pct. af arbejdsstyrken mod en gennemsnitlig arbejdsløshed i de europæiske OECD-lande på ca. 11 pct. Vi ligger altså væsentlig bedre end de andre lande.

Efter en årrække med markant fremgang i produktion og beskæftigelse er vi nu inde i en

[Arbejdsministeren]

periode med økonomisk afmatning, som betyder, at der må forventes en stigning i ledigheden i 1988. At ledigheden må ventes at stige i 1988, er der bred enighed om. Der er derimod ikke enighed om, hvor kraftig denne stigning i ledigheden bliver. Jeg vil ikke her gå ind i en nærmere debat om vismændenes skøn over ledighedsudviklingen stillet over for regeringens forventninger til udviklingen i ledigheden, men jeg vil gerne pege på et enkelt forhold.

Vismændenes skøn over ledighedsudviklingen har faktisk igennem de seneste fire-fem år gang på gang været for pessimistisk og overvurderet den faktiske udvikling i ledigheden. For så vidt angår Det Økonomiske Råds skøn over ledighedsudviklingen i 1988 ventede rådet i dets majrapport fra 1987 en ledighed i 1988 på 311.000. Under indtryk af den meget svage stigning i ledigheden igennem 1987 blev skønnet over ledigheden i 1988 nedjusteret til i decemberrapporten at være 280.000, og i januar 1988 har Det Økonomiske Råd efter vedtagelsen af eksportpakken samt omlægningen af arbejdsgiverafgifterne atter nedjusteret deres ledighedsskøn for 1988, denne gang fra 280.000 til 263.000.

Det Økonomiske Råd har altså under indtryk af den økonomiske politik og de resultater, der er skabt, nedvurderet sine forventninger til arbejdsløsheden med ca. 50.000 i løbet af mindre end et år.

Men selv det skøn, der nu ligger på 263.000, er efter min og regeringens opfattelse stadig væk en overvurdering af ledigheden i 1988. Regeringen vurderer på nuværende tidspunkt, at der er en risiko for, at ledigheden i 1988 vil stige til op mod 250.000.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at det også er et udtryk for, at regeringen for så vidt angår ledighedsudviklingen er mindre pessimistisk i dag, end den var i august sidste år. I august sidste år sagde vi i forbindelse med finanslovsforslaget, at ledighedstallet for 1988 ville blive på 265.000, så også regeringen var for pessimistisk og har nu måttet nedvurdere til ca. 250.000.

Ledighedstallene er altså bedre, end alle prognosemagere har forudsagt, og tendensvurderingerne går i den rigtige retning, men arbejdsløsheden er selvfølgelig stadig væk alt for høj, og arbejdsløsheden er derfor fortsat et af dansk økonomis meget alvorlige balanceproblemer.

Som arbejdsminister ser jeg det selvfølgelig som min største udfordring at bidrage til at nedbringe arbejdsløsheden. Jeg må altid have for mig det mål, der hedder: Hvordan skaber vi den fulde beskæftigelse? Men jeg må også erkende, at det ikke er en opgave, som en arbejdsminister kan løse alene. Hovedmidlet til genskabelse af den fulde beskæftigelse er nemlig en økonomisk politik, der over en bred front skaber grundlag for vækst i beskæftigelsen. Særlig foranstaltninger, hvor væsentlige de end er, har nemlig kun en beskedent direkte virkning på beskæftigelsen.

Det er en afgørende betingelse for en løsning af de økonomiske problemer, at der i de kommende år sker en samtidig forbedring af konkurrenceevnen og opsparingen. Ved at forbedre konkurrenceevnen over en bred front skal produktionen i konkurrenceerhvervene øges, og herved skabes grundlag for fremgang i beskæftigelsen. Forbedringen af betalingsbalancen ved denne strategi vil imidlertid blive beskedent, idet højere produktion og beskæftigelse i konkurrenceerhvervene indebærer højere investeringer, køb af råvarer, forbrug m.v., som i væsentligt omfang belaster betalingsbalancen. Det er derfor helt nødvendigt, at forbedringen af konkurrenceevnen kombineres med en forøgelse af opsparingen. Jeg synes ikke, det kan understreges for ofte, at forbedringen af konkurrenceevnen samt opsparingen er et fælles ansvar, som ikke alene regeringen, men også arbejdsmarkedets parter må været indstillet på at leve op til.

Trepartsforhandlingerne, som regeringen indledte i efteråret 1987 med arbejdsmarkedets parter, havde netop til formål, at man i fællesskab fandt frem til en bæredygtig indsats til forbedring af konkurrenceevnen. Omlægningen af arbejdsgiverafgifterne var et vigtigt skridt i den rigtige retning. Denne omlægning samt den samtidig vedtagne eksportpakke vil som bekendt have en så positiv effekt på beskæftigelsen, at ikke bare regeringen, men altså også Det Økonomiske Råd, som jeg just har nævnt, har nedvurderet deres ledighedsskøn for 1988, og jeg er overbevist om, at anden fase af trepartsforhandlingerne, som jo vedrører arbejdsmarkedspensioner, vil løbe i en tilsvarende positiv og konstruktiv atmosfære som den, vi så i forbindelse med trepartsforhandlingerne i november-december måned.

[Arbejdsministeren]

Jeg har altså understreget, at det er de generelle tiltag, der er afgørende, og at særforanstaltninger alene ikke er tilstrækkeligt til at genskabe den fulde beskæftigelse, men jeg vil også understrege, at en række strukturpolitiske tiltag er nødvendige for, at vi på lang sigt kan få realiseret målet: at opnå fuld beskæftigelse. Det nytter ikke ret meget, at der gennem en konkurrenceevneforbedrende politik skabes grundlag for vækst i produktion og beskæftigelse, hvis denne vækst ikke kan realiseres på grund af for lille kapacitet i eksportsektoren eller flaskehalse på arbejdsmarkedet som dem, vi så i foråret 1986.

Det er i dette lys, regeringens strukturpolitiske indsats skal ses. Regeringen vil fortsætte og forstærke den strukturpolitiske indsats inden for arbejdsmarkedspolitikken, uddannelsespolitikken og erhvervs politikken.

Inden for mit eget område satser jeg kraftigt på også fremover at sætte ind med tiltag, som kan bidrage til at skabe en fleksibel og omstillingsparat arbejdsstyrke. Jeg kan her nævne den igangværende modernisering af arbejdsmarkedsuddannelserne. Vi prioriterer også et forslag højt, som kan medvirke til at fastholde de ledige i en aktiv tilknytning til arbejdsmarkedet, både af menneskelige grunde og af økonomiske grunde. Hertil bidrager bl.a. uddannelses- og iværksætterrydelsen, som regeringen om kort tid kommer med forslag til forbedring af.

Endelig har regeringen med de seneste ændringer af beskæftigelseslovgivningen, som blev vedtaget i december måned, lagt vægt på, at foranstaltningerne målrettes mod de heldigvis stadig mindre særlig udsatte grupper. Vi har også lagt vægt på, at mulighederne for lokal tilpasning øges, og at den uddannelsesmæssige del af indsatsen styrkes.

Men jeg vil gerne understrege, at ingen må forvente, at arbejdsløsheden kan fjernes med et snuptag; der findes ingen mirakuløse genveje til den fulde beskæftigelse, kun en målrettet og konsekvent økonomisk politik.

Regeringen har vist, at vi med den rigtige generelle økonomiske og strukturpolitiske indsats kan bringe os på sporet af fuld beskæftigelse. Skal kursen holdes og målet nås, er det imidlertid nødvendigt, at både regering, Folketing og arbejdsmarkedets parter samlet gør en aktiv og konsekvent indsats, og det er vi i regeringen indstillet på at gøre.

Forhandling

Preben Møller Hansen (FK):

Der var ikke meget opløftende i det, arbejdsministeren fremkom med her, idet arbejdsministeren ikke lagde skjul på, at der efter regeringens skøn fortsat vil være arbejdsløshed, og at den vil være stigende i 1988. Det vil sige, at der ingen lyspunkter er for den befolkning, der er ramt af disse ulykker, hvis man går ud fra regeringens vurdering. Det var da udmærket at høre alle de tal, som vi har hørt til ulidelighed gennem tiderne, men de bringer nu altså ikke noget arbejde eller nogen beskæftigelse til de mennesker, der er ramt. Derfor lyder vores spørgsmål: Hvilke initiativer vil regeringen tage for at medvirke til at nedbringe og afskaffe arbejdsløsheden i vort land?

Forholdet er jo det, at arbejdsløshed ikke er nogen naturnødvendighed, men er skabt politisk og derfor også kan afvikles politisk. Hvis man har den fornødne viljekraft og politisk overblik over situationen, kan man selvfølgelig afvikle enhver form for arbejdsløshed.

Vi har gentagne gange ved møder rundt omkring i landet hørt hr. Glistrup fra Fremskridtspartiet give udtryk for, at arbejdsløsheden kan afskaffes, at man kan få den fulde beskæftigelse, blot man sikrer, at konkurrencemulighederne er til stede. Det vil sige, at et af de partier i Folketinget, som har afgørende betydning for regeringen, i realiteten undsiger regeringens politik og fremlægger et alternativ, som ikke er uddybet, men som i hvert tilfælde kan bruges til at sikre, at regeringen bliver tvunget af omstændighederne til at føre en politik, der er i overensstemmelse med folkeflertallets ønsker.

Nu ved jeg ikke, om Fremskridtspartiet, sådan som det har for vane, stikker halen mellem benene og logrer for regeringen i et lønligt håb om at komme i seng med den eller det står inde for de udtalelser, det giver udtryk for på møderne rundt omkring i landet.

Men hvorom alting er, vil jeg gerne prøve på at anvise nogle af de veje, man kan gå, for så vidt man virkelig ønsker at afskaffe arbejdsløsheden. Men først vil jeg gerne beskrive hvordan den rammer.

I det øjeblik man rammes af arbejdsløshed og går arbejdsløs i en periode ud over det normale, kommer ensomheden; man føler sig sat ved siden af, og det virker psykologisk sådan, at

[Preben Møller Hansen]

mange mennesker går til grunde i systemet. Det er ikke en udvikling, vi som borgere i dette samfund skal affinde os med. Det er vores opgave som politikere at lave en politik, der sikrer, at ingen bliver bragt ud i en sådan situation.

Noget andet er spørgsmålet om andre former for udvikling. Når man bringer folk ud i denne ulykkelige situation, medfører det tit og ofte indlæggelse på statshospitaler. Det betyder, at kriminaliteten øges, og at vore fængsler fyldes. En sådan udvikling må og skal afskaffes i vort land, som man påstår er et demokratisk samfund. De ulykker, der rammer befolkningen, er store og mangfoldige. Vi kan læse i Statstidende, at i tusindvis af hjem ender på tvangsauktion, og familierne knuses i maskinen, børnene sendes på børnehjem, og hvad ved jeg, fordi vi i dette Folketing ikke lever op til de forventninger, befolkningen må have til os, nemlig at sikre, at der er social trykthed her i samfundet.

Derfor er det et spørgsmål, om vi skal godtage de argumenter, der kommer fra borgerligt hold. Man påstår, at der ikke er nogen muligheder; man har ønskerne og intentionerne om at skabe den fulde beskæftigelse, men udenlandske konjunkturer og andet gør det faktisk umuligt. Det er et tegn på, at man ikke har forstået den betydning, vælgerne tillægger en regering, og at man ikke føler det ansvar, man som regering har over for det folk, man skal regere.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at der kan sættes arbejder i gang, der kan afvikle den arbejdsløshed, vi har her i landet. Både kommuner, amter og staten kan få iværksat en lang række arbejdsopgaver, som trænger sig på, og som skal løses. Lad os bare nævne sundhedssektoren som en af dem. Efter at vi er kommet i fællesmarkedet, kan vi læse, at vi har fået ventelister, og at folk venter på at komme på vore hospitaler for at blive helbredt for en sygdom. Det ville vel være rimeligt, om vi sikrede, at der bliver ansat det fornødne personale, således at enhver, der rammes af sygdom, ikke skal gå og vente, men kan blive indlagt på hospitalet og blive helbredt for de lidelser, som sygdommen bringer med sig.

Lad mig også nævne et spørgsmål som daginstitutioner. Vi kan jo læse i BUPL's beretninger om, hvor mange tusinde børn der er på ventelister til børneinstitutioner rundt omkring i landet. Hvad ville være mere naturligt, end at vi som samfund sikrede, at disse ventelister blev

fjernet, således at forældrene ikke skulle bære den tunge byrde, det er ikke at vide, hvor deres børn er placeret? Det er den ene side af sagen.

Den anden side af sagen er, at vort land i den grad er blevet ødelagt som en konsekvens af vort medlemskab af EF. Lad os bare som et enkelt eksempel nævne landbruget, herunder gartneriet. Næsten alle gartnerier i Danmark er blevet totalt knust i EF-maskinen. Når vi kører på vejene, kan vi se, at alle drivhusene falder sammen. Som alle ved, har der netop inden for gartnerisektoren – og det kan hr. Risgaard Knudsen jo tale med om – tidligere været i tusindvis af arbejdspladser, men de er gået til grunde. Til gengæld importerer vi agurker og tomater, ja, såmænd også jordbær i januar måned, og bruger et væld af udenlandsk valuta frem for at opbygge gartnerierne, hvilket vi kan gøre ved at få dem opvarmet ved hjælp af den naturgas, der ligger nede i jorden eller under havets bund, således at det i realiteten kun ville koste os etableringsomkostningerne. Kunne det skabe titusinder af arbejdspladser plus lærepladser til unge mennesker, der ønsker at gå den vej, ville meget selvfølgelig være nået på dette område.

Vi har også foran os et hav af små byer med havnefaciliteter, der er brudt totalt ned. Vi ved, at fritidssamfundet vil være en kendsgerning i løbet af de næste 12–15 år, og hvad ville være mere rimeligt, end at vi satte nogle beskæftigelsesarbejder i gang og sikrede, at alle disse små havne blev udbedret, således at de kunne bruges som marinaer til gavn og glæde for dem, der har sikret sig en sejlbad eller anden båd. Der ville være masser af muligheder for beskæftigelse også den vej.

Vi ved også, at ca. 40.000 landbrug er udset til at ende på tvangsauktion ud over dem, der allerede er endt på tvangsauktion. Her er der også i tusindvis af arbejdspladser ude på landet, som kunne bruges til at afvikle arbejdsløsheden med.

Et andet område er fiskeriet. Vi har formentlig en af verdens bedste fiskerflåder. Alligevel oplever vi i kraft af beslutninger i EF, at regeringen lægger op til, at man skal opkøbe skibe for at hugge dem op og dermed destruere arbejdspladser. Det er ikke den vej, man skal gå.

Også inden for den private sektor vil der være rige muligheder for at få skabt yderligere beskæftigelse. Det er ikke alene inden for skibs-

[Preben Møller Hansen]

værftsindustrien, men på en lang række af virksomheder er der mulighed for at få beskæftigelse. Det er kun et spørgsmål om at få dette Folketing og arbejdsministeren til at sætte sig ind i forholdene i stedet for at komme med nogle flutte tal, som en eller anden embedsmand har udregnet, og læse dem op fra et dødssygt stykke papir.

I den forbindelse vil jeg gerne fremsætte et forslag om motiveret dagsorden:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget gør gældende, at regeringen aktivt skal arbejde for, at der sættes offentlige produktioner i gang både i kommunalt, i amtligt og i statsligt regi for i første omgang at nedbringe arbejdsløsheden.

Også inden for den private sektor er der rige muligheder for at øge beskæftigelsen.

Folketinget kan henvise til, at der kan skaffes arbejde inden for landbrug, gartneri, fiskeri, industri, bygge- og anlægsvirksomheder m.m.

Samtidig vil en fordeling af den samfundsmæssige arbejdsbyrde være et egnet middel til afskaffelse af arbejdsløsheden.

Folketinget kan her pege på indførelse af en sabbatordning, længere ferie og barselorlov, generel arbejdstidsnedsættelse m.m.

Folketinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 52).

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Der er nu stillet følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i den videre debat.

Kaj Poulsen (S):

Jeg havde egentlig regnet med at sige til Fælles Kurs, at det ikke skulle have utak for at have rejst denne debat, for vi mener rent faktisk, at Danmarks beskæftigelsesproblemer er taget af dagsordenen og har været det, siden denne regering tiltrådte.

Men efter hr. Preben Møller Hansens indlæg, hvoraf jeg kan forstå, at revolutionen skal gennemføres, før der kan gøres noget ved sagen, må jeg ærlig talt indrømme, at det var utrolig skuffende, hvad Fælles Kurs havde i kurven til os, utrolig skuffende. Jeg må så tro, at denne debat er rejst, for at man kan komme med en af de lange og høje og indholdsløse taler, som vi

har hørt her af hr. Preben Møller Hansen. Det var skuffende. Jeg troede, Fælles Kurs havde noget i posen til os, men det havde de ikke.

Statsministeren erkendte for et par uger siden, at der er voldsomme problemer med beskæftigelsen i Danmark, og der er ingen tvivl om, at der kan udtrykkes glæde over, at den erkendelse er nået ind i regeringskontorerne. Det synes vi er godt, for det er det udgangspunkt, man må tage, før vi kan begynde at bekæmpe problemerne effektivt i Danmark.

Men jeg må indrømme, som jeg også sagde ved den forrige forespørgsel, at vi i tirsdags blev skuffede, da statsministeren kom med erklæringen om, at man skam var på rette vej. Det tyder på, at det, at regeringen faktisk har fjernet beskæftigelsesproblemerne fra dagsordenen i den politiske debat siden 1982, skal være permanent.

Vi mener, at de menneskelige problemer, vi har i samfundet på baggrund af beskæftigelsesproblemerne, trænger til en betydelig mere aktiv indsats, end vi har set fra regeringens side. Langsomt, men utrolig sikkert har regeringen nemlig elimineret hele den aktive arbejdsmarkeds- og beskæftigelsespolitik, som den forrige regering havde indført.

Jeg ved godt, at samtlige regeringspartiers ordførere formentlig vil stå op og påstå: Vi har skam oprettet mange tusind arbejdspladser, siden regeringen trådte til. Det har man også, og det kan man så rose sig af, men realiteten er, at det er sket for lånte penge. Det er en kort glæde, og det er baggrunden for, at vi står i utrolige økonomiske vanskeligheder i Danmark i dag.

Men hvad er der sket, siden regeringen trådte til? Ja, ungdomsgarantien, som skulle sørge for, at ingen unge mennesker kom i en situation, hvor det blev normalt for dem at være ledige, fjernede man. Vi mener ikke, at det er værre for unge end for ældre at være ledig – det var ikke derfor, vi havde gennemført forslaget – men vi mener, at det er katastrofalt, hvis unge mennesker tror, at livet er frit for arbejde, så det bliver til en livsholdning at være ledig.

Siden man fjernede ungdomsgarantien, har man jo også hørt regeringen ved socialministeren lægge meget vægt på, at nu skulle der søreme også til at ske noget for de unge ældre – altså dem, man svigtede i 1982-83. Nu kommer problemerne, som vi advarede imod. Nu kommer problemerne, og nu skal vi til at gribe ind, men måske er det for sent for den gruppe.

[Kaj Poulsen]

Det næste, man gjorde, var at fjerne det beskæftigelsesinitiativ, som havde gode takter, nemlig jobskabelsesordningen, som også tog sigte på, at de unge under 25 år skulle i beskæftigelse. Det blev smidt væk, og i dag står vi med problemerne.

Den tilskudsordning, der var indført, for at vi kunne få de unge mennesker ind på lærepladser, er nu væk. Og sidste år, da undervisningsministeren argumenterede for, at disse tilskud skulle fjernes, pralede han af, at der aldrig var indgået så mange lære- og praktikaftaler som i de første 10 måneder af 1986, og det var baggrunden for, at ordningen skulle væk. Nu er ordningen væk, og hvad har resultatet været? Resultatet har været et fald på 17 pct. i oprettelsen af lære- og praktikpladser. Igen er det de unge, der må betale krisens omkostninger.

Regeringen snakker godt nok meget om erhvervs- og arbejdsmarkedsuddannelserne, men vi må konstatere, at selv om der er kommet tilskud dryssende hist og her, er der ikke pladser nok, også fordi man har haft spareiver. Så vi må konstatere, at regeringen også på dette område har haft en utrolig uheldig hånd.

Arbejdstilbudsloven, som virkede efter sin hensigt, blev lavet om til en katastrofe, således at mennesker skydes ud i den sociale massegrav. Det er konstateret.

Regeringen har altså begået alle de fejltagelser på arbejdsmarkedsområdet, som overhovedet kan begås på baggrund af den krise, Danmark har været inde i, og det er katastrofalt.

Socialdemokratiet har ønsket at bruge kriseperioden aktivt og som en udfordring. I fremtiden vil den teknologiske udvikling medføre behov for uddannelse og omskoling i stor udstrækning. Vi ønsker at bruge denne periode med arbejdsløshed aktivt, således at vi kan få de arbejdsløse omskølet til at kunne møde fremtidens udfordringer.

Det er også baggrunden for, at vi mener, at vi skal have en ny og forbedret arbejdstilbudsordning. Det skal være en ordning, som giver de ledige reelle muligheder for at uddanne sig. Det skal være en ordning, hvor samfundet stiller uddannelsespladser til rådighed for de ledige. Det skal være en arbejdstilbudsordning, som rummer en aktiv vejlednings- og informationsindsats, som skal ske på et meget tidligt tidspunkt i ledighedsforløbet, således at vi får fat i de ledige, inden det bliver en livsstil for dem at

være ledig. Den genoptræningsmæssige effekt skal styrkes, så ordningen giver folk bedre muligheder for at deltage i fremtidens arbejdsliv. Vi vil have den uddannelsesperiode, som er i loven, forlænget, således at de dårligst uddannede af de ledige i det danske samfund får endnu bedre muligheder for at omstille sig til fremtidens arbejdsmarked.

Det er aktiv arbejdsmarkedspolitik, og vi håber naturligvis på, at vi kan forhandle os frem til en ordentlig løsning, når regeringen kommer med sit oplæg. Vi har lagt vores forslag frem, og vi har et godt grundlag at arbejde ud fra.

Vi har derudover fremsat forslag om betalt frihed til uddannelse, som også skal styrke indsatsen for uddannelse, men samtidig give et løft i beskæftigelsen, idet de mennesker, der har lyst til at uddanne sig og dygtiggøre sig, kan blive erstattet af ledige, mens de går på kurser osv.

Vi tror, at der skal sættes aktivt ind for at løse de menneskelige problemer, men vi har desværre haft en regering, som intet har gjort.

Om dagsordensforslaget fra Fælles Kurs mener jeg, at vores beskæftigelsesdebat må have en sådan karakter, at vi lægger nogle ting frem og arbejder aktivt med dem, at vi fremsætter forslag i Folketinget, at vi får dem bedømt i udvalgene, og at vi på den måde fortæller befolkningen, hvad vi vil. Det er utrolig let at lege blindbuk med realiteterne og bare lave dagsordener, der har så brede formuleringer som den, der her er tale om.

Må jeg kort sige, at vi er enige i det første afsnit af dagsordenen. Der kunne udvikles flere ting på det område, og det var vi begyndt på med jobskabelsesloven. Men så begynder min sandten også frihåndstegningen: »Inden for den private sektor er der rige muligheder«, og »Folketinget kan henvise til, at der kan skaffes arbejde inden for landbrug, gartneri, fiskeri . . .« osv. Hvad er det for nogle ting, man vil pege på, og hvad er det præcis, man ønsker? Hvis man kan fortælle os det – i stedet for den frihåndstegning, som hr. Preben Møller Hansen her gav om, at først skulle vi ud af EF, osv. osv. – så kunne der være muligheder. Men som den dagsorden ser ud her, er den ikke værd at spille tid på, og så må det altså blive til, at vi afstår fra at stemme.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Taletiderne skal overholdes.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Det kom ikke uventet for mig, at man fra Socialdemokratiets side rettede en lammende kritik mod regeringens beskæftigelsespolitik. Det var ventet og konkretiserer kun, hvad faktum er: at den er elendig.

Men det kommer bag på mig, at Socialdemokratiet igen vil frede denne regering, idet man ikke ønsker at stemme for en dagsorden, for så vidt den generer regeringen. Havde Socialdemokratiet så i stedet sagt: Jamen vi kommer med et andet forslag, hvor vi konkret udbygger, hvad vi vil, og hvad vi mener skal gøres for at afvikle arbejdsløsheden, så havde alle accepteret det og Fælles Kurs havde trukket sit forslag, for så vidt Socialdemokratiets forslag var bedre. Men når man kun kommer med kritik uden at anviser vej, så er det en gold kritik, som ingen værdi har.

Men hvad er det så egentlig, der efter Socialdemokratiets mening mangler i det forslag? Jeg hæftede mig ved hvert ord, der blev sagt, og alt det, der blev sagt af hr. Kaj Poulsen, står jo i dette forslag til dagsorden. Der står f.eks., at anlægsarbejder skal sættes i gang. Vi har en vældig boligmangel – i København har vi 5.000 boligløse – ville det så ikke være rimeligt, at vi satte gang i boligbyggeriet? Vi ved, at vi mangler en masse vuggestuer, børnehaver, fritidshjem etc. Jamen ville det så ikke være rimeligt og rigtigt, at vi satte gang i dette byggeri?

Alt dette står jo faktisk i forslaget. Her går man ind for, at regeringen skal komme med en plan, og i det øjeblik den foreligger, kommer den til udvalget, og så kan vi i udvalget lægge de ting frem, som vi mener er mest presserende for at afvikle arbejdsløsheden. Men Socialdemokratiet har åbenbart ikke fundet ud af, at det er sådan, man arbejder politisk:

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Nu har jeg været i Folketinget i 13 år, og jeg må indrømme, at det er første gang, jeg har set og hørt sådan en gang diletterteri fra et medlem af Folketinget, som vi her har hørt.

Det er jo fantastisk, at man i en anvisning til regeringen siger: »Folketinget kan henvise til, at der kan skaffes arbejde inden for landbrug, gartneri, fiskeri, industri, bygge- og anlægsvirk-

somheder m.m.«, uden at komme med anvisninger i dagsordenen om, hvad man vil. Og nu har vi altså også hørt, at det skulle være en plan, regeringen skulle lægge frem; det står der ikke noget om. Man ved ikke engang, hvad man selv vil med den her dagsorden.

Vor stil er, at vi fremsætter vores forslag i Folketinget om, hvad det er, vi vil, og vi kommer ikke med den slags løstgængende påstande, som ligger heri.

Og må jeg så sige en ting mere – jeg nåede det ikke i første omgang, fru formand. I dagsordenen står: »Samtidig vil en fordeling af den samfundsmæssige arbejdsbyrde være et egnet middel til at afskaffe arbejdsløsheden.«

Vi mener ikke, at det er en byrde at gå på arbejde. Vi mener rent faktisk, at hvis man havde skrevet »den samfundsmæssige arbejdsmængde«, var der logik i det, men dette er fuldstændig ulogisk. Det er diletterteri, så det sprøjter, og hvis Fælles Kurs ikke har andet at komme med end så brede formuleringer omkring vore beskæftigelsesproblemer, synes jeg, man har gjort sig selv en bjørnetjeneste ved at rejse dette meget, meget vigtige problem her i Folketinget.

Jeg vil godt sige endnu en gang, at det var min hensigt at sige tak til Fælles Kurs – jeg havde nær sagt Fremskridtspartiet, det kan jo smutte – men på baggrund af de taler, vi har hørt her, synes jeg altså, det er for usselt, hvad Fælles Kurs har at give befolkningen.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Jeg tror, at når man læser det, der her er sagt fra Socialdemokratiets side, vil man i hvert tilfælde gå med til, at det drejer sig om fluehoreri. For hvad er det, der står? Der står: »Samtidig vil en fordeling af den samfundsmæssige arbejdsbyrde også være et egnet middel til afskaffelse af arbejdsløsheden.«

Så kan man diskutere, om det er en byrde eller det ikke er en byrde, men det, det drejer sig om, er, at vi anviser veje: at man f.eks. kan forlænge ferien, forlænge barselorloven og lave en sabbatordning. Det er Socialdemokratiet jo selv tidligere fremkommet med.

Det ville dog være bedre, hvis Socialdemokratiet erkendte, at det, det drejer sig om, er, at de er bange for, at der skal skabes et flertal i dette Folketing uden om regeringen. Og man skulle også erkende, at det, Socialdemokratiet er

[Preben Møller Hansen]

bange for, det er, at man vil stemme for et forslag fremsat af Fælles Kurs, for det må ikke fremstå for befolkningen, som om Fælles Kurs faktisk har mere indblik end hr. Kaj Poulsen i, hvordan man driver politik her i landet.

Det er rigtigt, at hr. Kaj Poulsen har været her i 13 år, men man har altså også taget skade på hjernen af at være her i 13 år.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Bare man kunne få hr. Preben Møller Hansen til at bruge hovedet til andet end at holde ørerne fra hinanden med og få ham til at lytte efter, hvad der bliver sagt.

Hr. Preben Møller Hansen har fuldstændig ret i, at Socialdemokratiet har lagt sine forslag frem. Det har vi gjort flere gange. Vi har forslag liggende, der skal klare beskæftigelsen. Men er det af angst for at vise sin elendighed for befolkningen, at man ikke tør formulere, hvad det er, man mener?

Det eneste klare budskab, der kom fra hr. Preben Møller Hansen, var, at han henviste til hr. Glistrups udmærkede forslag om, at der skulle indføres konkurrence, så skulle man nok få fuld beskæftigelse. Det var en interessant oplysning. Hr. Glistrups forslag går nemlig ud på konkurrence på lønningerne, og jeg synes, det var interessant, at Fælles Kurs fandt det forslag interessant.

Men kom og fortæl Folketinget, hvad det er, man vil, så Folketinget kan tage stilling til det, i stedet for at komme med alt godt fra havet! Vis initiativ, vis handlekraft! Så kan det også være, at der sker noget.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg skal appellere om, at debatten ikke afgøres på korte bemærkninger. Der er efter tale- tidsreglerne også en anden omgang.

(Kort bemærkning).

Jørgen Tved (FK):

Jeg vil godt spørge hr. Kaj Poulsen, om han mener, at det er en dårlig idé at skabe konkurrencebestemmelser. Vil det have en dårlig indflydelse på beskæftigelsen?

Hvis hr. Kaj Poulsen har den opfattelse, som han lige har klandret hr. Preben Møller Hansen for, kunne jeg godt tænke mig at vide, hvorfor

Socialdemokratiet ved sin deltagelse i finansloven har medvirket til, at der yderligere blev afsat nogle milliarder til at forbedre erhvervenes konkurrenceevne med. Hvis det har en negativ virkning, var det da helt åndssvagt at bruge penge på den vis.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Hr. Kaj Poulsen for en sidste kort bemærkning i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Uvidenhed kan selvfølgelig undskylde hr. Jørgen Tved. Dette er jo en kort bemærkning, så jeg er nødt til at nøjes med kort at forklare, hvad det er for en konkurrence, hr. Glistrup har foreslået. Jeg er jo ikke slyngven med hr. Glistrup og holder ikke alle de her møder rundt omkring i landet, som hr. Preben Møller Hansen gør, men hr. Preben Møller Hansen må dog trods alt have bedt om at få at vide, hvad der ligger i det forslag, så han på den baggrund kan udtale sig her.

I forslaget ligger, at Fremskridtspartiet ønsker, at alle ledige for at kunne få udbetalt penge skal møde på en opstillingsplads et eller andet sted i byen. Her skal arbejdsgiverne kunne komme og mærke på muskler og knæ og kæber, om de er stærke mennesker, og så kan de byde på arbejdskraften. Det er den konkurrence, som hr. Glistrup har foreslået, og som Fælles Kurs synes er god.

Jeg har fået meddelelse om, at Fremskridtspartiet snart vil fremsætte sit forslag igen. Så kunne det være, at man kunne begynde at tale om noget, man vidste noget om, i stedet for at køre det på denne måde. Det er ikke den samme konkurrence, vi taler om. Hr. Jørgen Tved burde have undersøgt det, inden han udtalte sig om de sager.

Kirkegaard (KF):

Tak til arbejdsministeren for redegørelsen vedrørende den planlagte indsats imod arbejdsløsheden. Såvel statsministerens udtalelser i formiddags om samme emne som arbejdsministerens svar for et øjeblik siden er vi i Det Konservative Folkeparti fuldt ud tilfredse med, og der er derfor ingen grund til, at jeg yderligere forlænger denne tredje forespørgselsdebat i denne uge.

[Kirkegaard]

Dog bliver jeg nødt til at gøre et par enkelte meget stilfærdige bemærkninger til hr. Kaj Poulsen. Hr. Kaj Poulsen anerkendte, at der havde været en væsentlig beskæftigelsesfremgang under firkloverregeringen, men kom så med den tilføjelse, at det var en beskæftigelsesfremgang for lånte penge. Jeg skal da erkende, at man kan føre en nationaløkonomisk diskussion om, hvorvidt det kraftige lånefinansierede forbrug i 1986 har været med til at skabe beskæftigelsesfremgang, men det er i alt fald ikke en rimelig beskrivelse af udviklingen i de efterhånden ganske mange år under firkloverregeringen.

Nej, hr. Kaj Poulsen – hvis han ellers har tid til at høre efter – var der nogen, der førte beskæftigelsespolitik for lånte penge, så var det vistnok den sidste Anker Jørgensen-regering, som generelt havde underskud på statens budget, og som lavede den ene beskæftigelsesforanstaltning efter den anden uden at have dækning herfor i statens indtægter.

Og hvordan gik det så? Ja, hr. Kaj Poulsen gjorde et stort nummer ud af, at denne regering havde afskaffet – eller ikke indført – nogle ordninger for de unge arbejdsløse. Da den sidste Anker Jørgensen-regering trådte til i 1979, var der 45.000 ledige i alderen 16–24 år, i 1982 var der 73.000 og i 1987 var der i alt fald under 50.000. Det kunne godt tyde på, at den politik, den nuværende regering fører, er adskilligt mere effektiv med hensyn til at bekæmpe ungdomsarbejdsløshed end den politik, der blev ført under Anker Jørgensen-regeringen.

Jeg skal til sidst sige, at vi kan være godt tilfredse med den beskæftigelsesfremgang, der har været under firkloverregeringen. Den har været markant, og den har været bemærkelsesværdig, ikke mindst set i europæisk sammenhæng, men der er stadig for mange arbejdsløse. Derfor er det nødvendigt fortsat at føre en politik, der kan medvirke til at gavne beskæftigelsen i Danmark, og det indlæg, som arbejdsministeren havde for et øjeblik siden, dokumenterer, at man er meget stærkt optaget af dette.

Ejner Larsen (SF):

Den foregående debat gjorde jo et kraftigt indhug i det, man skulle diskutere under den forespørgsel, vi nu behandler. Men det spørgsmål, som Fælles Kurs har rejst til debat her i dag, kan man egentlig heller ikke bruge for me-

gen tid på, uanset om der er folketingsmedlemmer, der føler det irriterende, at der stilles forespørgsler, hvor man vil have regeringen til at redegøre for den måde, den leder landet på.

Spørgsmålet om, hvilke initiativer regeringen agter at tage for at afskaffe arbejdsløsheden, er et rimeligt spørgsmål. Det er et spørgsmål, som mange mennesker i dette land stiller sig. Nu har vi så hørt statsministerens betragtninger om, at der vil gå 10–15 år, inden man får arbejdsløsheden afskaffet eller bare nedbragt betragteligt, eller hvordan det var, det blev sagt.

Hvis man skal bedømme, hvad regeringen vil foretage – det spørgsmål, der er rejst i den forespørgsel, der er til behandling nu – er svaret vel: Ingenting, ikke noget som helst. Regeringen har den politik bare at lade stå til, det vil sige, at regeringens politik er sådan, at man stort set forgylder erhvervslivet i form af forskellige støtteordninger – uden nogen som helst garanti for, at det hjælper på beskæftigelsen. Det har vi set med eksportpakken og andre ting, der er gået forud. Man håber så på, at det hjælper, og filosofien er, at når det regner på præsten, drypper det muligvis på degnen. Det er, hvad jeg vil kalde et bundnaivt synspunkt, regeringen har.

Under det foregående punkt på dagsordenen var hr. Kaj Poulsen inde på, hvad grundlovens fædre dog havde ment med forespørgselsdebatter i Folketinget, om de kunne misbruges osv.

Jeg synes nu ikke, det er så væsentligt, men jeg synes nok, det er væsentligt, hvad grundlovens fædre har ment med § 75 i grundloven, den bestemmelse, der siger – det er ikke noget citat, det er sådan nogenlunde frit – at det bør tilstræbes, at enhver borger har mulighed for arbejde, der kan betrykke hans vilkår – tror jeg nok der står. Hvad kan grundlovens fædre dog have ment med det?

Hvad er årsagen til, at regeringen, hvis den tager grundloven alvorligt, ikke, når den ene ting ikke hjælper, så prøver noget nyt? Dermed vil jeg sige: Når det ikke hjælper at forgylde erhvervslivet, når vi ser, at den måde, man forgylder erhvervslivet på, ofte bliver misbrugt af dem, der står nærmest ved tagselvbordet, således at der ikke kommer ret meget mere beskæftigelse. Vi så jo tydeligt, da vi havde faldet i oliepriserne, at det ikke – ikke sådan væsentligt i hvert fald – kom beskæftigelsen til gode.

Også på andre områder kan man sætte spørgsmålstejn ved regeringens vilje. SF har på

[Ejner Larsen]

det seneste – vi har ikke bragt et forslag frem her i Folketinget endnu – stillet spørgsmål om, hvordan man får kontrol med udenlandske opkøb af danske virksomheder. På det område har regeringen bare været negativ. Der lader man også bare stå til og siger: Det hele ordner sig nok. Vi synes, det var rimeligt, hvis regeringen tog en sådan ting alvorligt.

Vi har også set, hvordan regeringen saboterer kommunernes politik, således at det ikke er muligt at føre en beskæftigelsesfremmende politik ude i kommunerne. Vi har set, hvordan regeringen nærmest praler af, at den har bortrationaliseret 7.000 i statsligt regi. Og den siger, at kommunerne egentlig burde gøre noget lignende.

Vi mener fra SF's side, at det er på tide, at man sætter nedsat arbejdstid på dagsordenen. Det vil betyde, at der er mange flere, der kommer i beskæftigelse. Det vil betyde en lettelse for mange, især for børnefamilier.

Vi mener også, at vi skal have sat betalt frihed til uddannelse på dagsordenen, hvilket hr. Kaj Poulsen rigtigt var inde på. Det vil give mange gode muligheder for at få andre i beskæftigelse, mens uddannelsen står på, og uddannelse er jo af det gode.

Vi mener også, at vi bør tage fat på at få lavet en lovgivning om sabbatår, som også vil give megen beskæftigelse.

Byfornyelse trænges der også til. Man kan bare gå en tur rundt i København, men også i andre større byer; så ser man klart, at det er noget, der er behov for.

SF har tidligere foreslået, at vi skal fremme alternativ energiforsyning. Det er også noget, der giver megen beskæftigelse.

Ligeledes er det meget vigtigt, at man tager hul på spørgsmålet om offentlig produktion.

Jeg siger det sådan lidt generelt, for vi skal jo ikke debattere det helt ned i enkelthederne.

Jeg mener også, at der er andre områder, hvor man, når regeringen ikke tager grundlovens § 75 alvorligt og der er de konsekvenser, at vi stadig væk har de mange arbejdsløse, og at antallet vil være stigende, må se på, hvordan regeringen behandler de arbejdsløse. Der har regeringen ikke været særlig smart – medmindre det er dens politik, at det er ofrene, der skal lide. Denne regering har lavet nogle ganske alvorlige stramminger i a-kasselovgivningen. Jeg kalder det virkelig at trampe på dem, der ligger

ned, trampe på dem, der har været ofre for regeringens og kapitalismens politik, at man har lavet disse stramminger og ikke ret gerne vil være med til at løse op for det igen.

Ud over dem, der er registreret i de arbejdsløshedstal, arbejdsministeren nævner, glemmer arbejdsministeren at fortælle, at der er fantastisk mange mennesker i dette samfund, som er udstødt af arbejdsmarkedet, men som måske for år tilbage ville kunne befinde sig på og ville blive vel modtaget på mange arbejdspladser. Men fordi man ude omkring i erhvervslivet, også af hensyn til den teknologiske udvikling, kun vil bruge supermennesker, er disse mennesker sorteret fra. Derfor er arbejdsløsheden reelt meget større end det, arbejdsministeren vil gøre den til.

Bjørn Elmquist (V):

Denne forespørgsel fra Fælles Kurs fik sådan set allerede i formiddags en vis besvarelse. Der var en lang debat, som mange af os fulgte, også om økonomiske forhold. Derudover har arbejdsministeren for et øjeblik siden givet et svar, og det er et svar, jeg på Venstres vegne – det kan vel ikke overraske nogen – kan erklære mig enig i, både hvad angår den korte historiske redegørelse om, hvad firkløveret har gjort indtil nu, og hvad angår det vi agter at gøre i den kommende tid.

Så vidt, så godt, og så kunne jeg egentlig godt slutte mit indlæg. Men jeg må sige, at de ting, vi har hørt her fra talerstolen fra Fælles Kurs, faktisk har bekræftet én i troen på, at der ikke er ret meget at hente hos det parti.

Forespørgslen i sig selv er da fair nok: at prøve på at se, om der kan komme noget mere på bordet. Men det, ordføreren for forespørgerne, hr. Preben Møller Hansen, sagde her fra talestolen, fik én til at se en sammenhæng med dagsordenen.

Jeg synes, at det var det rene sludder og vrøvl, der blev sagt af hr. Preben Møller Hansen, da han prøvede på at karakterisere, hvad Fremskridtspartiet gør. Jeg har ingen sympati for, hvad Fremskridtspartiet måtte gøre i denne sag, men at tale om, at det stikker halen mellem benene og samtidig logrer for regeringen for at komme i seng med regeringen – hvad er det dog for en gang pølsesnak, for at sige det ligeud?

Bagefter kom der en åben erkendelse af, hvad Fælles Kurs har opnået indtil nu i Folke-

[Bjørn Elmquist]

tinget, for hr. Preben Møller Hansen sagde ordret: Vi lever her i Folketinget ikke op til de forventninger, folk har til os. Nej, det giver jeg hr. Preben Møller Hansen helt ret i. Jeg tror, at de vælgere, der har stemt Fælles Kurs ind i Folketinget, er helt på det rene med, at Fælles Kurs ikke lever op til de forventninger, de måske naivt har haft, dengang de gav Fælles Kurs deres stemme.

Med hensyn til det forslag om motiveret dagsorden, som er blevet fremsat, er der måske noget hold i det med de offentlige produktioner. Det er en tanke, vi har debatteret før i Folketinget.

Men hvad sker der, når man sætter en offentlig produktion i gang i kommunalt, amtsligt eller statsligt regi? I første omgang hedder det for at nedbringe arbejdsløsheden. Ja, det er da meget godt, men hvad sker der så med produktionen på de pågældende områder og af de pågældende varer andre steder i Danmark? Så risikerer den da at måtte lukke, og så skaber vi arbejdsløshed dér. Det minder mig uhyggeligt om molbohistorierne, både den om dem, der bar én mand ind på skuldrene af fire mænd for at jage storken væk inde i kornmarken, og den om dem, der gravede det ene hul efter det andet for at få plads til jorden fra det første hul.

Det er en meget kortsigtet betragtning, men der var lidt hold i den, og der var måske en mulighed for at få samling. Vi hørte jo hr. Kaj Poulsen, som ellers ikke har meget tilovers for Fælles Kurs i dag eller i det hele taget, sige, at der var lidt, der pirrede Socialdemokratiet.

Men så kommer resten, og dér er vi tilbage ved det udtryk, jeg brugte før: pølsesnakken. Der er rige muligheder for at øge beskæftigelsen i landbrug, gartneri, industri, bygge- og anlægsvirksomheder. Jamen så kom med nogle konkrete forslag herom! Tag og arbejde, når vi har førstebehandling af de forskellige lovforslag om det! Deltag – nu bliver der jo mulighed for det, efter at vi har lavet noget om på forretningsordenen – i Arbejdsmarkedsudvalget, i stedet for at vi skal have en debat som denne!

Jeg må slutte mit indlæg med at sige, at jeg ærlig talt synes, at tiden fra i morges klokken et kvarter over ti, da vi var færdige med tredjebehandlingerne, og indtil nu, bortset fra frokostpausen, har været spildt.

Jørgen Estrup (RV):

Vi må jo desværre konstatere, at en debat om ledigheden bør man altid tage imod på en seriøs og alvorlig måde. Det har vi måttet siden 1975, det må vi også i dag, og derfor skal det også være mit udgangspunkt, at det finder vi fra radikal side altid er noget det er rimeligt at rejse i folketings salen.

Men det er der jo andre problemer der også er, som Fælles Kurs ikke har taget op. Et af dem, man kunne nævne i første række, er selvfølgelig betalingsbalanceproblemet, som er endnu ældre, og som fylder 25 år i år. De to problemer tilsammen udgør i høj grad en beskrivelse af dansk økonomis situation i dag.

Når jeg har sagt, at jeg synes, det altid er rimeligt at tage en sådan debat op, vil jeg også sige, at grundlaget jo ikke er ligegyldigt. Det, vi har måttet konstatere i dag, er, at Fælles Kurs ikke har noget bud på, hvad man skal gøre med arbejdsløsheden. Det har ingen politik, og det har heller ikke noget ønske om, at vi graver os ned i problemet og finder ud af, hvilke muligheder der er.

Det fremgår aldeles tydeligt af den dagsorden, vi nu har fået på bordet, og hvor der peges på muligheder i stort set alle erhverv her i landet. Det eneste, jeg umiddelbart kan se er glemt, er skibsfarten, men det kender Fælles Kurs jo også noget til, så jeg kan forestille mig, at det mener, at dér kan man altså ikke gøre noget. Den dagsorden kan allerbedst karakteriseres som alt godt fra havet, og så passer den jo godt til Fælles Kurs.

Man kunne jo afvise hele debatten ved at pege på, at der faktisk er gjort noget fra Folketingets side, og at udviklingen – som arbejdsministeren understregede det – ikke er gået så galt, som mange frygtede. Det er rigtigt, at vi ikke har fået den udvikling i arbejdsløsheden, som blev forudsagt i 1987, og godt det samme. Vi har haft en større aktivitet, og det har også vist sig, at arbejdstidsnedsættelsen faktisk har haft en gunstig virkning på beskæftigelsen.

Jeg synes måske, at arbejdsministeren, når han bebrejder Det Økonomiske Råd, at dets prognoser ikke slår til, burde rette en del af bebrejdelsen til Finansministeriet og Budgetdepartementet. En af grundene til, at prognoserne fra Det Økonomiske Råd er slået fejl, er, at man har revideret det grundlag, man bygger på i Finansministeriet, og så ved vi jo også alle sam-

[Jørgen Estrup]

men godt, at prognoser er svære, og regeringen ved det vel specielt, når det drejer sig om betalingsbalancen. Jeg tror, vi skal konstatere, at dette er et område, hvortil der altid vil være knyttet betydelig usikkerhed.

De indgreb, Folketinget foretog i december, var præcis rettet imod det dobbelte problem, som jeg startede med at pege på: betalingsbalanceunderskuddet på den ene side, ledigheden på den anden side. Den eksportpakke, de arbejdsgiverafgifter, som blev gennemført, er netop noget, der skulle være egnet til at rette sig mod begge problemer.

Jeg synes i den sammenhæng, at det skal understreges, at på et område, som er meget beskæftigelsestungt, nemlig byggeriet, gjorde Folketinget i forbindelse med finansloven faktisk en ganske stor anstrengelse. Det støttede boligbyggeri er større end nogen sinde. Byfornyelsesaktiviteten – det er ikke mindst rettet til SF's ordfører – er større end nogen sinde og blev denne gang sat i vejret med 25 pct., ligesom den i øvrigt blev det året før. Der gøres ganske meget på det punkt.

Endelig vil jeg godt som en særlig konstruktiv og fremadrettet ting i forbindelse med finanslovsaftalen pege på, at der er sat penge af til noget, som vi i hvert fald fra radikal side knytter overordentlig store forventninger til, nemlig det, vi kalder uddannelsesorlov, og som andre kalder betalt frihed til uddannelse. Ideerne kan minde om hinanden; det er i hvert fald det samme, som vi gerne vil, nemlig at sikre, at nogle får uddannelse, som har manglet mulighederne hidtil, og at andre samtidig kan komme i beskæftigelse.

Men det, som skal bære løsningen af vores økonomiske problemer, og det er altså både ledighedsproblemet og betalingsbalanceproblemet, er nu engang trepartsforhandlingerne og de aftaler, vi kan få indgået i forbindelse med arbejdsmarkedets parter. Derfor synes jeg, at det er afgørende vigtigt, at disse forhandlinger bliver ført og bliver videreført på en sådan måde, at vi kan forbedre konkurrenceevnen. Det er det, som virkelig peger fremad.

Dermed har jeg også sagt, at den generelle økonomiske politik efter radikal opfattelse er det, man først og fremmest skal lægge vægten på. Det er dér, vi har muligheden for på længere sigt at få balance i de to problemer.

Men selvfølgelig skal der også gøres noget på kort sigt, som der har været gjort det hele tiden, men hvor vi må indrømme, at der faktisk kan gøres mere, nemlig i spørgsmålet om, hvordan vi tager fat på ledighedsproblemet på et tidligt tidspunkt, når den enkelte ser en ledighedssituation opstå.

Jeg synes, det er positivt, at vi nu kan få sat et informations- og vejledningssystem i gang, som er mere effektivt, og at vi kan få taget tidligere fat på at give arbejdstilbud og forhåbentlig også uddannelses tilbud, når ledige er kommet i en ledighedssituation. Jeg synes først og fremmest, at den revision af uddannelses tilbud og iværksætterydelse, som nu er påbegyndt, har muligheder for at føre til helt nye perspektiver for dem, som står over for en truende ledighedssituation og måske langtidsledighed.

I den forbindelse er det vigtigt, synes jeg, at konstatere, at uddannelsesydelser først og fremmest er blevet brugt af kvinder. Ikke mindre end 72 pct. af dem, der brugte uddannelsesydelser i 1987's første tre kvartaler, var kvinder, lige så vel som et flertal af dem på iværksætterydelse også var kvinder. Her har vi virkelig fået taget fat på en side af arbejdsløshedsproblemet, som vi hidtil har haft svært ved at gøre noget effektivt og positivt ved. Det synes jeg man skal notere sig.

Men først og sidst er det altså efter radikal opfattelse trepartsdrøftelserne og trepartsforhandlingerne, som skal forbedre situationen og altså føre til en løsning af ledighedsproblemet og betalingsbalanceunderskuddet. Det ligger i parternes forståelse med regeringen, at man skal både have snævre rammer for lønudviklingen og følge udviklingen i et fællesudvalg og dermed være parat til at tage en særlig faretruende situation op med løsningsforslag. Det synes vi fra radikal side er en overordentlig positiv udvikling. Det er ganske afgørende for, at vi kan løse landets problemer, og dermed kan man understrege, at der faktisk allerede er lavet et beredskab for en truende ledighedssituation.

Arne Melchior (CD):

Der er ikke noget, der hedder fuld beskæftigelse. Mange mennesker tænker med visse nostalgiske følelser tilbage på 1960'erne og begyndelsen af 1970'erne, hvor vi havde såkaldt fuld beskæftigelse.

[Arne Melchior]

Jeg tror ikke, at det udtryk dækker nogen reel tilstand. Hvis det hellige øjeblik skulle indtræde, hvor mængden af opgaver til udførelse er i nøjagtig balance med mængden af hænder og hoveder, der er til rådighed for at udføre opgaverne, vil det øjeblik aldrig blive iagttaget af nogen, for det kan næsten ikke indtræde, det er matematisk umuligt. Der er derfor tale om enten overbeskæftigelse eller underbeskæftigelse.

Det er klart, at alle bestræbelser skal gå ud på at komme så nær balance som muligt, og da den fuldstændige balance er umulig, vil jeg gerne vedgå, at jeg hører til dem, der hellere vil have lidt overbeskæftigelse, altså at der er flere opgaver, som ligger og venter til i morgen og til næste uge, end at der er underbeskæftigelse, altså ledighed. På den anden side var vi i disse glade år, som jeg nævnedede for et øjeblik siden, i den situation, at vi havde masser af opgaver, der ventede. Vi gik glip af masser af ordrer i ind- og udland, fordi vi ikke kunne følge med i løsningen af de opgaver, der forelå.

Det var i de år, vi inviterede og søgte med lys og lygte efter mennesker fra andre lande, der ville komme hertil og hjælpe os med at løse de opgaver, der forelå. Det er mange af de mennesker, som bl.a. forespørgerne bogstavelig talt ønsker hen, hvor peberet gror, hvor vi altså gudskelov er et flertal i dette Folketing, der mener, at når de kom, tilmed på vor invitation, så skulle de dengang og i dag behandles lige så godt, som vi selv ønsker at blive behandlet.

Jeg ville gerne med denne indledning have sagt, at afskaffelse af arbejdsløsheden altså ikke er mulig. Der vil være enten overbeskæftigelse eller underbeskæftigelse, og det vil have noget med årgangenes størrelse at gøre, og det vil have noget med teknikens udvikling at gøre, men jeg gentager, at vi skal stræbe efter at komme så nær balance, som det er muligt.

Jeg skal afvise, at den nuværende regering ikke skulle have de samme, bedst tænkelige intentioner og udføre det samme, bedst tænkelige arbejde for at opnå dette som nogen tidligere i Danmark kendt regering.

Jeg har været blandt dem, der har lykønsket – også fra denne talerstol – hr. Svend Auken, da han blev valgt til formand for Socialdemokratiet, og udtrykte – det kan jeg da godt gentage – min tilfredshed med dette valg og mine forventninger til, hvad han kan udføre på denne post. Men jeg tror heller ikke, at hr. Svend Auken

selv vil mene, at han i sine år som arbejdsminister var i stand til bedre end den nuværende arbejdsminister og den nuværende regering at løse beskæftigelsesproblemet. Det skal ikke være sagt til ham som en bebrejdelse.

Jeg husker, at hr. Anker Jørgensen som statsminister et efterår sagde: Vi må da kunne klare det her bedre. Det er jo kropumuligt, at folk skal gå og vente på at komme i arbejde. Der må da være opgaver til dem. Og så fik arbejdsministeren – det var altså hr. Svend Auken – nogle måneder, men han trak det ud. Han skulle bruge det meste af et halvt år til at komme med disse geniale løsninger, og han kom ikke med dem – ikke fordi han ikke havde en god vilje, og ikke fordi han ikke havde de bedst tænkelige rådgivere og embedsmænd, men fordi opgaven på det tidspunkt var og på nuværende tidspunkt er uløselig. Imidlertid går det ikke så ringe, som det ofte fremstilles. Jeg skal oplyse, at vi i oktober kvartal 1987 for første gang i Danmark nåede op på over 2 millioner fuldtidsbeskæftigede her i landet, og det var altså i sidste kvartal af et år, hvor der ved årets begyndelse var spået stigende ledighed. Det er korrekt, at der også var en svagt stigende ledighed. Det skal jeg straks komme tilbage til. Det skyldtes, at tilgangen til arbejdsmarkedet endnu – men det varer ikke ret mange år mere – var større end de nyskabte arbejdspladseres antal. Som arbejdsministeren har redegjort for det, blev der skabt mange nye arbejdspladser, og tallet nåede altså i oktober kvartal 1987 for første gang op på over 2 millioner fuldtidsbeskæftigede.

Ledigheden var i samme kvartal på 8 pct. Det var den også i januar kvartal 1986. Der skete altså ikke nogen stigning i ledigheden i procent trods tilgangen til arbejdsmarkedet i 1986 og 1987 sammenlagt. På denne baggrund tror jeg heller ikke på de dystre prognoser, som nu er udsendt af forskellige økonomer, for de bygger alle sammen på, at det er, hvis der ikke gøres noget. Det er da godt, at vi har den slags advarsler foran os, således at vi gør så meget desto mere og gør det så meget desto bedre.

Forleden hørte jeg en økonom – det var Niels Groes – der indrømmede i radioen, at den forudsigelse om stigende ledighed i 1987, han havde gjort sig til talsmand for ved årets begyndelse, havde været forkert. Og sådan går det tit med prognoser af alle arter. Jeg mener, at regeringen gør sit yderste for, at det også denne gang skal gå væsentligt bedre end frygtet.

[Arne Melchior]

Jeg skal så knytte nogle ord til den foreslåede dagsorden.

Jeg kan tilslutte mig det meste af, hvad der har været sagt af tidligere ordførere. Jeg synes, at hr. Bjørn Elmquist gjorde så rigtigt op med første stykke i dagsordenen. Der er også en ordfører, der har taget fat på, at der er noget med landbrug, gartneri, fiskeri, industri, bygge- og anlægsvirksomheder, og så mangler der altså bare skibsfarten og mejeribrug.

Selvfølgelig er der også Folketinget, men der kan jo ifølge grundloven ikke være mere end 179 medlemmer. Jeg skal dog benytte lejligheden til at erindre om, at CD har en stor del af æren for, at vi har fået flere beskæftigede her i huset, da det var os, der i sin tid fremsatte beslutningsforslaget om den sekretærordning for Folketingets medlemmer, som jo i mellemtiden er ført ud i livet. Men så kan vi nok heller ikke komme med mere.

Dette at påstå, at der alle steder kan beskæftiges flere, er totalt gratis, og det er totalt indholdsløst. Det er tungen ud ad vinduet.

Jeg vil lige gøre opmærksom på den sidste sætning, nemlig om, at der skal indføres en sabbatordning, længere ferie og barselorlov, general arbejdstidsnedsættelse m.m. Jeg skal i denne forbindelse erindre om, at i USA har man i dag 14 dages ferie om året. Efter fem års anciennitet på en arbejdsplads har man tre uger. Efter ti års anciennitet har man fire uger. Mere kan man ikke opnå, og ancienniteten kan ikke overflyttes, når man skifter arbejde. Det er det ene, jeg skal gøre opmærksom på.

Det andet – og det er det afgørende – er, at hvis denne hensigt hos Fælles Kurs blev ført ud i livet, ville det væsentligt forværre konkurrenceforholdet over for udlandet og dermed afskaffe arbejdspladser i Danmark.

Af denne grund burde Socialdemokratiet i stedet for at stemme gult – altså i stedet for at stemme blankt – til denne dagsorden klart stemme imod, når den om forhåbentlig ikke så længe kommer til afstemning.

Jeg tror i virkeligheden, at folk skulle opfordres til at skaffe flere arbejdspladser ved at være mere bevidste, når de indkøber varer til forarbejdning og forbrugsvarer, altså i detailhandelen være opmærksomme på at købe dansk-fremstillede produkter overalt, hvor disse, hvad pris, kvalitet, design osv. angår, kan måle sig med det tilsvarende udenlandske produkt.

Jeg har til støtte for denne opfattelse f.eks. Mette Koefoed Bjørnsen, som for nylig skrev i en artikel, at ved danskernes forbrugsvalg opretter de titusinder af arbejdspladser i udlandet og nedlægger de tilsvarende arbejdspladser eller hindrer oprettelsen af dem her i landet. Jeg synes, det er et budskab, vi skal bringe ud i befolkningen, og at vi derved skal frembringe en holdningsændring, som gør, at vi øger dansk beskæftigelse ved at være opmærksomme på – ligesom man er det i mangfoldige andre lande – ikke udelukkende, men i videre udstrækning end nu at købe danske produkter.

Glistrup (FP):

Firkantregeringens synderegister er efterhånden mere mammuttet end Salmonsens Konserverleksikon. Adskillige bind kan fyldes med eksempler på, at regeringen lyver konsekvent, vedholdende og groft på præcis samme måde, nemlig at den fremstiller forholdene, som om de var langt, langt bedre end den meget alvorlige syndflodsudvikling i retning af bankerotafrunden, som regeringen har bragt os meget, meget nærmere.

Et eksempel var arbejdsministerens svar i dag på forespørgslen, hvor arbejdsministeren med fryd og glæde konstaterede: Ih, hvor er det godt! Vi har ført en konsekvent og retlinet økonomisk politik, så vi nu efter seks års borgerlig regering kan fastslå, at vi kun har 250.000 arbejdsløse i dette land – bevares, med stigende tendens, men bare vi fortsætter med denne lykkelige vanemarch, kammerater, klarer vi det hele!

Men det passer jo ikke. Skal vi udmåle arbejdsløshedskatastrofen, som den fremtræder i 1988, i regeringens sjette år ved magten, er den meget mere end tre gange så høj som de 250.000, arbejdsministeren nævnte.

Det, der interesserer, når man skal bedømme, hvad det er for et samfundsmæssigt problem, vi meget gerne skulle løse ved en debat som i dag, er: Hvor mange raske personer i den arbejdsdygtige alder i Danmark har ikke fuld beskæftigelse med noget nyttigt, noget lykkeskabende og noget trivselsskabende her i 1988?

Og så er det ikke bare de 20 mia. kr., arbejdsministeren smider ud her i 1988 til disse 250.000 arbejdsløse, der har interesse. Nej, præcis den samme interesse har skam de ca. 100.000 efterlønnere; præcis den samme interesse har f.eks.

[Gillstrup]

de 200.000–300.000, som vandrer hen på bi-standskontoret og hæver til deres forsørgelse; præcis den samme interesse har alle de, der sidder overflødigt rundt omkring på vore læreanstalter til nytteløse og samfundsskadelige luksusuddannelser og tilbringer deres tid med det, hvad enten de er elever eller lærere; præcis den samme interesse har alle de, der takket være regeringens totale mangel på regelsanering skal til at lave goldt administrativt, unyttigt bureaukratisk arbejde rundt omkring, hvad enten de sidder i den offentlige sektor, eller de udfører slavearbejde i den private sektor i anledning af det, der foregår.

Her har vi det antal arbejdsløse, som vi meget gerne skulle have over i nyttigt arbejde. Så kan vi vist også godt fastslå, at hvis man gik ud på danske arbejdspladser for at se, hvor de mennesker er, som man siger skulle være beskæftiget, måtte man konstatere, at en hel del er på luksuskurser og andre på bekvemmelighedstjenesterejser, eller hvad det nu hedder. Nogle sidder bare og drikker kaffe eller polerer negle. Vi har i hvert fald noget i retning af et syvcifret antal mennesker, vi skal skaffe arbejde til. Men det er mægtig let at skaffe arbejde til et syvcifret antal mennesker her i Danmark. Hr. Preben Møller Hansen har i sin dagsorden påpeget et væld af steder, hvor der er brug for, at arbejdet skal udføres. Hr. Jørgen Estrup kom med endnu mere omfattende eksempler, da han fremhævede problemerne med vor betalingsbalance. Vi skal bruge måske 80 milliarder arbejdstimer for at tilbagebetale den gæld, som dette Folketing har prakket os på til udlandet. Derfor er det uhyre let at finde arbejde til millioner af mennesker her i landet med meget kort varsel. Der er ingen grund til at være så beskeden som arbejdsministeren, der tror, at det ikke var noget, man kunne finde en hurtig løsning på. Man kunne have nået 10 gange i de 6 år, hvor denne regering har siddet, at skaffe en million arbejdspladser eller mere på nuværende tidspunkt til de formål, som jeg har nævnt, og hvor der altså virkelig er arbejdskraft til at få disse opgaver udført.

Når det ikke er sket, skyldes det én eneste ting, nemlig at Folketinget i nu snart 14½ år har vendt det døve øre til de præcise forslag, som Fremskridtspartiet konstant har stillet om, hvordan man vil fjerne arbejdsløsheden. Hvis bare man dog kunne lytte til den gode læge, så

kunne patienten også meget hurtigt blive helbredt. I stedet svælger man i disse fjollede myter, som udspreddes fra medier, fra læreanstalter og fra de andre partiers side om, at det er noget, som organisationerne på arbejdsmarkedet skal tilrettelægge løn- og arbejdsforhold for, og at det kun er en bestemt sum af arbejde, der skal fordeles – hvad jeg allerede har dementeret – og hvad der nu ellers kommer af besynderlige påstande, som de danske beskæftigelsesdebatte simpelt hen er druknet i.

Hvis man nu bare kunne give mikrofonplads i Danmarks Radio til at bruge én eneste sætning igen og igen. Det er: Arbejdsløshed er identisk med, at lønomkostningerne er for høje. Punktum. Det er helt og aldeles oplagt, at hvis man har tilstrækkelig lave lønomkostninger, kan man beskæftige milliarder af mennesker. Har man tilstrækkelig høje lønomkostninger, kan man beskæftige nul mennesker. Det er simpelt hen sådan, tingene hænger sammen. Den eneste måde, vi kan få fuld beskæftigelse på, er ved at nedsætte omkostningerne. Fuld beskæftigelse er ikke helt det, hr. Arne Melchior definerede. Fuld beskæftigelse er formentlig noget, der hedder 30.000 arbejdsløse. Der vil selvfølgelig altid være nogle på vej fra det ene arbejde til det andet og på vej fra uddannelse, og hvad der nu ellers kan være, til arbejde. Men altså 30.000 arbejdsløse i stedet for en million arbejdsløse vil vi kunne opnå ved at gennemføre synspunktet om en tilstrækkelig stor omkostningsnedsættelse. Det er der kun én eneste der kan foretage: Folketinget. Og regeringen skal ikke ligge på maven, som den gør det i sine trepartsforhandlinger andre steder, for LO og DA og lign. For det er ikke LO og DA, der skal afskaffe arbejdsløsheden og klare de problemer, vi har i Danmark, det er Folketinget. At vi har arbejdsløshed, skyldes udelukkende Folketingets fejhed og uduelighed, og vi kan kun få arbejdsløsheden afskaffet ved, at Folketinget tager magten i stedet for bare at lefle for dem, der giver tilskud til de store partier.

Midlet til at gennemføre en socialt hensigtsmæssig måde at nedsætte lønomkostningerne på er at nedsætte indkomstskatten, skatten på arbejde. Det er helt fjollet – når man har for megen arbejdskraft i landet og for lidt arbejde, at man straffer arbejde ved at lægge skat på det. Den måde, man gør det socialt mest rimeligt på, er ved først og fremmest at bruge de midler,

[Glilstrup]

man kan fremskaffe ved skattelettelse, forhåbentlig en 250 mia. kr. over de næste 5-6 år. Man kan gøre det ved at forhøje den skattefri bundgrænse.

Derfor indeholder følgende motiverede dagsorden løsningen på det problem, vi har til debat i dag. Jeg skal tillade mig at fremsætte på Fremskridtspartiets vegne:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget udtaler, at store forhøjelser af den skattefri bundgrænse år efter år er hovedmidlet til den reallønsfremgang og omkostningsnedsættelse, som alene kan fjerne arbejdsløsheden og valutagælden.

Tinget går derefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 53).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Også dette dagsordensforslag indgår nu i forhandlingen.

Glønborg (KRF):

Vi er så i gang med at slæbe os igennem den anden forespørgselsdebat på grundlag af Fælles Kurs' forespørgsler i dag. I modsætning til den, vi sled os igennem i formiddags, har den i eftermiddag et reelt problem som baggrund. Så kan man ærgre sig over, at vi spildte tiden i formiddags i stedet for at bruge den på at prøve at løse et reelt problem: arbejdsløsheden.

Fra Kristeligt Folkepartis side kan vi helt stå bag den udmærkede besvarelse af forespørgslen, som arbejdsministeren har givet. Jeg skal ikke her langt henne i debatten føje mange nye tanker til, men blot opfordre til, at vi kunne hjælpes ad med at fjerne en barriere, som tilslører den egentlige virkelighed. Virkeligheden er nemlig, at vi ikke har nær så mange, der står og længes efter at komme ind på arbejdsmarkedet, som tallene kunne give udtryk for. Det er en kendsgerning, at mange af dem, som har børn i familien derhjemme, egentlig er ganske godt tilfredse med at få anledning til at være sammen med dem og tage sig af dem, selv om de af økonomiske grunde gerne ville have et arbejde – altså udelukkende af økonomiske grunde. De befinder sig rimelig godt, fordi de dagpenge, de får, gør dem i stand til at opretholde en rimelig levestandard. De er for at kunne have disse vil-

kår nødt til at være arbejdssøgende. Reelt er det sådan, at en stor del af børnefamilierne godt vil have et lidt lavere indtægtsniveau, end de har, hvis de kunne få lov til at være hos deres børn. Derfor er der ingen tvivl om, at også en stor del af de forældre, der er i den situation, at de begge to har fuldtidsarbejde, hellere ville have en anden situation, nemlig den, at de kunne få lov til sammen at dele halvanden arbejdsplads.

Der er heldigvis rigtig mange, som har kunnet finde ud af det. Der er rigtig mange, der har beskæftigelser, hvor man kan vælge deltidsarbejde næsten helt frit, sådan at de har kunnet løse deres problem på den måde. Desværre er der en række barrierer for deltidsarbejde, og jeg synes, at vi burde hjælpes ad med at få dem fjernet. Det kræver en indsats fra regerings- og oppositionspartierne og en hel masse andre gode mennesker i dette samfund.

Vi ville gøre børnefamilierne en kæmpetjeneste, og vi ville virkelig gavne børnene, hvis vi gav forældrene en større mulighed for at være sammen med deres børn. Vi ville åbne en hel række nye arbejdspladser for dem, der virkelig længes efter at få noget fornuftigt at tage sig til. Vi ville opnå mange fordele på én gang, hvis vi virkelig kunne overvinde de gamle fordomme hos en række mennesker mod deltidsarbejde. Hvis vi kunne åbne, kom vi et langt stykke hen ad vejen med afskaffelse af arbejdsløsheden. Jeg vil gerne opfordre alle til at medvirke til den barrierenedbrydning. Det er Kristeligt Folkepartis bidrag til bekæmpelse af arbejdsløsheden, det, vi har at føje til alt det andet gode, der er sagt, og som vi også står bag.

Jørgen Tved (FK):

Jeg er ikke rigtig klar over, hvordan jeg skal tolke ordføreren for Kristeligt Folkeparti. Han startede med at sige, at han ikke kunne stemme for den dagsorden, som Fælles Kurs havde forelagt til debat her i Folketinget. Men samtidig sagde han, at man kunne afskaffe arbejdsløsheden, hvis børnefamilierne fik muligheder for at være mere sammen med deres børn, altså en lidt større fritid. Jeg har lidt vanskeligt ved at forstå sammenhængen, for hvis man nu læser den dagsorden, som Fælles Kurs har lagt frem, står der, at man kunne klare en god del af beskæftigelsesproblemet, hvis man indførte længere barselorlov, sabbatår, kortere arbejdstid osv. Det er jo det samme, som Kristeligt Folkeparti sagde.

[Jørgen Tved]

Nu ved jeg godt, at man har det svært hos Vorherres repræsentanter. Det kan være vanskeligt at få sammenhæng mellem den religion, som de står for, og den politik, som de er knyttet til i firkløverregeringen. Det kan være vanskeligt både at blæse og at have mel i munden, og det kan man altså heller ikke klare i Kristeligt Folkeparti. Derfor fik vi noget florumvunden snak om, at nogle arbejdsløse måske snylter på a-kassesystemet, for det var vel også det, der lå i bemærkningerne om, at de faktisk ikke ønskede at være til rådighed for arbejdsmarkedet, om, at de var tilfredse med den a-kasseunderstøttelse, de modtog. Det kan somme tider være svært at tyde, hvad der egentlig er meningen med Kristeligt Folkeparti.

Jeg troede ellers, at man havde nået bunden for sølle optræden, men jeg må sige, at hr. Kaj Poulsen næsten har det som en læredreng i vores gamle fag, der bliver sendt efter en kørnerprikker. Han ved heller ikke rigtig, hvordan han skal håndtere situationen. Han tør ikke komme tilbage, for så får han måske en overnakken. Han ved godt, at der er en svend, der vil tage gas på ham. Hr. Kaj Poulsen tør ikke tage konsekvensen af alt det, han sagde. Han ålede regeringen igennem, fordi den på mangfoldige områder har medvirket til at skabe den store og stigende arbejdsløshed. Jeg kunne jo tage et eksempel fra hr. Kaj Poulsens hjemby: det store Ålborg Skibsværft, hvor tillidsmanden den anden dag i en stor kronik i et af blade-ne gjorde opmærksom på, at nu måtte der gribes ind, hvis ikke man skulle risikere, at også denne store arbejdsplads efterhånden blev decimeret til noget nærmest nul. Jeg kunne måske også tage en anden arbejdsplads, en fabrik, der laver elementer, og som nu er overtaget af et engelsk firma, hvor de ansatte, godt 200 i tallet, har fået besked på, at produktionen skal fjernes fra Ålborg.

Jeg er meget enig med den radikale ordfører, der sagde, at dette problem må vi desværre beskæftige os med igen og igen. Forklaringen på, at vi må beskæftige os med arbejdsløsheden, er jo, at regeringen ikke har formået at gøre noget ved sagen, og at Socialdemokratiet bruger en hel masse store ord og spørger: Hvad skal vi så gøre? Det, Fælles Kurs har foreslået, duer ikke, det er ikke på den måde, vi skal tackle problemet. Men hvad siger Socialdemokraterne? De er mærkværdigt tavse, for det fingeraftryk på finansloven skal man have dækket ind.

Hvad står der i dagsordenen, som Fælles Kurs har foreslået? Vi peger bl.a. på, at der kunne skabes megen beskæftigelse, hvis der for alvor blev taget fat på boligproblemet. Det er et problem, der er ved at udvikle sig til regulær bolignød. Det er så stort og så omfattende, at Socialdemokratiet slet ikke kan overskue det. Vi har i massevis af arbejdsløse bygningshåndværkere, vi har i tusindvis, for ikke at sige i titusindvis, der vil have en lejlighed. Materialerne til boligbyggeri har vi stort set inden for dørene. Hvis man ikke sætter ind nu, kan vi komme i en situation, hvor det med såkaldt fuld beskæftigelse – for slet ikke at tale om det fata morgana, som CD kunne svinge sig op til, med overbeskæftigelse – faktisk blev dyrere at bygge disse lejligheder. I 1930'erne havde Socialdemokraterne nogle visioner. Det har de ikke mere. Nu er de blevet gamle mænd, men dengang havde de nogle visioner om, at når der var arbejdsløshed, skulle man bl.a. sætte ind med boligbyggeri. Der blev bygget meget i arbejdsløshedsperioderne i 1930'erne, fordi Socialdemokratiet var fornuftigere, end det er i dag.

I den dagsorden, som Fælles Kurs har foreslået, tales der også om nødvendigheden af uddannelse, både akademisk uddannelse og lærlingeuddannelse, som hr. Kaj Poulsen mente var forringet i regeringsperioden. Det er nødvendigt, at vi med fuld kraft sætter ind her med hensyn til både uddannelse af de unge og efteruddannelse af den arbejdskraft, vi har. Hvorfor? Fordi hr. Kaj Poulsen og den borgerlige regering i uskøn forening har sørget for, at vi kom ind i fællesmarkedet, så vi her får arbejdskraftens og kapitalens frie bevægelighed i 1992. Hvis ikke den danske arbejdskraft er rustet til at modstå det tryk, der kommer fra arbejdsmarkedet, de mange, der kommer op og tilbyder deres beskæftigelse, hvis ikke vi i hvert tilfælde kan slå dem på uddannelsen, bliver vi taberne igen. Jo, der er mange gode grunde til at stemme for Fælles Kurs' dagsorden.

Hvad er det så, man i øvrigt kunne sætte i værk? Vi har peget på offentlige beskæftigelsesarbejder, og en af de store klumper er f.eks. Storbæltsbroen, men her har det samme flertal, som jeg pegede på tidligere, gjort det sådan, at man ikke engang ved sådan et stort anlægsarbejde kan sørge for, at det bliver danske arbejdere, der kommer til at udføre det. Her har man EF-regler, der bestemmer, at tilbudene kan

[Jørgen Tved]

komme udefra, og vi vil opleve den samme situation omkring dette projekt, som vi vil have oplevet ved andre større anlægsprojekter, at det går danske arbejdere forbi, at det er de udenlandske, tyske, engelske, franske osv., der løber med disse job.

Hvis ikke vi prøver at sætte ind nu, inden det hele ender i et stort ragnarok i 1992, kan løbet meget let være kørt. Derfor er det vigtigt, at vi får denne beskæftigelse og får taget nogle beslutninger om, hvordan vi skal løse problemet, jeg havde nær sagt her og nu.

Hvad er regeringens svar? Vi skal have bygget nogle betonhangarer til nogle jettfly for godt 700 mio. kr. Det giver naturligvis beskæftigelse, men det er vel ikke på den måde, vi skal løse det store problem.

Beskæftigelsen er stigende. Jeg ved godt, at man i dag opererer med ca. 225.000 ledige. Men både jeg og hr. Kaj Poulsen og andre ved, at dette tal i virkeligheden er meget større, fordi man har lokket eller truet en lang række mennesker til at gå på efterløn, og fordi man har forhindret en lang række unge i at komme ind på arbejdsmarkedet og få en uddannelse. De er på bistandshjælp, derfor er det reelle tal betydeligt større end det officielle.

Jeg bliver noget imponeret, når der kommer nogle hyklere herop, som var de ypperste talsmænd for, at vi kom ind i fællesmarkedet, og siger: Køb dansk! Jamen de har bogstaveligt talt forhindret dansk produktion, de har bogstaveligt talt ødelagt konkurrencevilkårene for danske virksomheder. Alligevel tager de sig den frihed at sige til os andre, at nu skal vi løse problemerne for dem, nu må vi kun købe danske produkter. Det er efter min opfattelse topmålet af hykleri, og det burde ikke kunne finde sted, at en politiker udtalte sig på den måde.

Det er vigtigt for os, at vi får sat fokus på beskæftigelsen. Det er det, fordi arbejdsløsheden i det område, jeg kommer fra, nu er på 10 pct. Hr. Kaj Poulsen ved, at det er nøjagtig det samme som i det nordjyske område, som hr. Kaj Poulsen kommer fra. Hvor længe skal vi vente, før der bliver gjort noget reelt imod arbejdsløsheden? Efter Socialdemokratiets opfattelse kan vi tale og tale, men nu er det tid at beslutte.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Hvis hr. Jørgen Tved havde lyttet nøjere ef-

ter, hvad jeg sagde, ville han have opdaget, at jeg talte om at give de børneforældre, som frivilligt ville påtage sig en indtægtsnedgang ved at arbejde i kortere tid for at gavne deres børn, en mulighed derfor. Det var det, jeg talte for.

Det, Fælles Kurs taler om, er en generel arbejdstidsnedsættelse. Jeg går uden videre ud fra, at den efter Fælles Kurs' normale sprogbrug naturligvis skal være med fuld lønkomensation. Det vil altså sige, at en almindelig påtvunget arbejdstidsnedsættelse vil være samfundsøkonomisk umulig.

Det, vi skal frem til, er at give os alle bedre muligheder for at gøre tingene sådan, som vi synes vi har det bedst med i vores familier. Jeg talte udelukkende for at fjerne de barrierer, som hindrer folk i at gøre det, de mener er bedst. Jeg er overbevist om, at hvis de barrierer bliver fjernet, er der rigtig mange, der vil leve sådan, og det kan vi alle sammen få råd til. Det, jeg talte for, var altså en frihed for de mennesker, der gerne ville.

Jeg må lige sige om debatniveauet, at det undrer mig, at vi ikke kan tale konstruktivt sammen om at finde nogle løsninger, som vi alle sammen er glade for og kan leve med. Hvorfor skal tonefaldet være sådan, at det næsten virker hadefuldt, som om vi vil genere hinanden. Det er vel ikke det, der er formålet.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg må sige, at jeg havde regnet med, at det var beskæftigelsesproblemerne, vi skulle beskæftige os med i dag, men jeg kan forstå, at det ikke er det, der er sådan det allermost vigtige fra Fælles Kurs' side.

Lad mig sige til hr. Jørgen Tved, at når han påstår, at Socialdemokratiet ikke tør tage konsekvensen af egne udtalelser, må jeg gå ud fra, at hr. Jørgen Tved blev så ophidset, da jeg fortalte ham, at han kan gå over i skuffen til højre, den øverste skuffe. Her begynder lovforslagene; nederste skuffe er beslutningsforslagene. Her kan hr. Jørgen Tved se, at vi har taget konsekvensen af det, vi mener, men hvad har Fælles Kurs gjort? Det er kommet med alt godt fra havet. Det fortæller ikke regeringen, hvad der skal til, intet. Vrøvl og sludder det hele!

Vi skal nemlig beskæftige os med problemerne, men vi skal gøre det på en sådan måde, at de kan blive løst, og ikke bare snakke og bruge

[Kaj Poulsen]

masser af ord og ingenting gøre. Det er præcis det, der er problemet med Fælles Kurs: masser af ord og ingen handling.

Hr. Jørgen Tved har i dag bevist, at han – ja, lad mig sige det pænt – er et uhjælpeligt vrøvlhoved. Når hr. Jørgen Tved siger, at Socialdemokratiet intet har gjort ved boligsituationen, så havde vi, så vidt jeg husker, på finansloven 8.000 boliger. Fingeraftrykkene fra Socialdemokratiet fik 10.000 boliger. Det kan være, det ikke er nok, men vi har gjort noget ved det. Vi har ikke bare holdt tomme taler i Folketinget eller i forsamlingshusene. Så vidt jeg husker, blev der sat ¼ mia. kr. mere af til byfornyelse, men det betyder selvfølgelig heller ikke noget! Aktivt arbejde giver resultater, snak og vrøvl giver ingenting, det giver kun dårlig omtale og dårlige løsninger af problemerne.

(Kort bemærkning).

Ejner Larsen (SF):

Hr. Glønborg var inde på spørgsmålet om, at man, hvis man havde mulighed for det, ville vælge forskellige arbejdstider; sådan forstod jeg det i hvert fald. Jeg bliver nødt til at sige, at der er mange tosse gode herinde, ikke tosse hoveder. Tosse gode kaldes de, der har nogle fantastiske forestillinger om, hvordan virkeligheden er ude på arbejdsmarkedet, men som overhovedet ikke kender noget til det. Hvis det er sådan, at man gav folk muligheder, men ikke rettigheder, ved vi godt, at det er arbejdsgiverne – endnu – der leder og fordeler arbejdet og skalter og valter. Det hjælper ikke, at nogle siger: Jeg vil kun arbejde i 20 timer. Så siger arbejdsgiveren: Kan du finde den dør dér hurtigst muligt og komme ud igen, for det er slet ikke dig, jeg skal bruge. Man glemmer at tage misteltenen i ed, når man har de gode intentioner om, hvordan livet skal være derude. Det samme gælder, har jeg hørt, efter at jeg er kommet herind. Folks opfattelse af, hvordan demokratiet virker ude på arbejdspladsen, er fuldstændig forvrøvlet. Virkeligheden er helt anderledes.

(Kort bemærkning).

Jørgen Tved (FK):

Jeg skal først sige til hr. Glønborg, at hvis det er et spørgsmål om, at familierne vil gå ned i indtægt, fordi de vil blive hjemme hos deres børn, er der i dette land fuld frihed til, at man

kan tage sin afsked fra sit job og blive hjemme. Det, der er problemet, er, at hr. Glønborg godt vil bibeholde, at de pågældende har tilknytning til arbejdsmarkedet, altså modtager deres arbejdsløshedsunderstøttelse. Hr. Glønborg ønsker i virkeligheden et angreb på institutionsprincippet. Han taler om, at der skal være et frit valg. Jeg spørger: Hvor er der et frit valg? Hvor er de få kommuner – der er måske to eller tre i landet – som giver et frit valg, når det drejer sig om institutioner, hvor forældrene ikke nødvendigvis skal igennem en venteliste først?

Så til hr. Kaj Poulsen. Nu er det denne gang for meget: Alt godt fra havet! Da vi sidste gang diskuterede specielt værftssituationen, fandt Socialdemokratiet sammen med hele den borgerlige fløj og sagde, at det kan vi ikke gribe ind over for, her har vi gjort nok, til trods for at i hr. Kaj Poulsens egen by har man decimeret antallet af ansatte på Ålborg Skibsværft i en grad, der vistnok nærmer sig det katastrofale. Det er altså lige meget, om vi sætter hele spekteret til debat eller vi pinder det ud i enkelte punkter, for det, der er afgørende, er, at LO har svinget pisen. Hr. Kaj Poulsen og Socialdemokratiet tør ikke andet end frede regeringen, at som LO har sagt at de skal gøre.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

SF's ordfører sluttede sit sidste indlæg med resigneret at konstatere, at virkeligheden jo er en helt anden. Og det har han da ret i. Men hvad er vi folketingsmedlemmer for? Vi er folketingsmedlemmer af én eneste grund, nemlig den, at vi skal forandre virkeligheden, sådan at virkeligheden kan blive bedre, kan blive lykkeligere.

Så kommer vi til den gemytternes uoverensstemmelse, som SF'eren beskrev med, at arbejdsgiver og arbejder ikke kunne enes, og så siger arbejdsgiveren: Farvel, hr. Petersen, nu er det bare lige ud ad døren. Men så kan hr. Petersen jo være så himlende ligeglad, hvis vi vel at mærke i Folketinget gør det, at vi skaber overbeskæftigelse, at vi gør det attraktivt at beskæftige mennesker, sådan at arbejdsgivernes situation er den, at de vil have ansat langt, langt, langt flere, end der overhovedet er på arbejdsmarkedet, sådan at det er meget, meget let for hvem som helst at få et godt og udmærket arbejde.

[Glistrup]

Derfor er løsningen på det problem, vi diskuterer i dag, ganske enkelt at gøre det tillokkende og fristende og dejligt at være arbejdsgiver, altså med andre ord ønske at få så meget ind som muligt.

Vi afskaffer arbejdsløsheden ved at forkæle arbejdsgiverne. Det er logik på begynderplan, men det er en logik, som SF ikke har forstået endnu. Derfor skal vi holde op med at straffe det at beskæftige andre gennem vore skattelove og gennem alskens restriktionslove, som SF jo dag ud og dag ind kører her i dette Folketing og generer folk med, og som gør det besværligere for folk at være arbejdsgivere, sådan at de faktisk meget hurtigt motiveres til at flytte til Costa del Sol eller andre ting. Derfor: Lad os i fællesskab ændre virkeligheden til, at arbejdsløsheden forsvinder.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Virkeligheden, kan jeg gøre opmærksom på, når hr. Jørgen Tved udtaler, at jeg ikke kender virkeligheden, virkeligheden er jo, at ingen har råd til fuldstændig at sige sit arbejde fra sig. Det, jeg talte for, var deltidsbeskæftigelse, og det var de barrierer, vi gerne skulle have fjernet. Jeg håber på medvirken fra alle, men forstår, at hensigten med hele denne debat fra Fælles Kurs' side ikke har været at få afskaffet arbejdsløsheden, men at få anledning til at sparke og kritisere og sige grimme ting om alt og alle.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Nu er det jo et parlament, vi er i, og ikke en studiekreds, hvor man er nødt til at vejlede medlemmer, der runder og leger blindbuk med realiteterne. (*Tilråb fra Jørgen Tved (FK):* Ja, ja, det må så være på grund af selvoptaget-hed og ikke på grund af realiteterne).

Når hr. Jørgen Tved taler om, hvad der er sket på skibsværftsområdet, så har hr. Jørgen Tved altså så travlt med at sidde i folketingssalen, at han ikke har tid til at se, hvad der foregår uden for salen, kan jeg forstå. Det, der er sket, er, at på Socialdemokratiets initiativ fik man en skibsværftspakke igennem. Den er ved at rinde ud.

Vi vil naturligvis igen presse regeringen for at få gennemført sådanne regler, at det er mu-

ligt at få skibsværfterne til at køre på en fornuftig måde; det skal hr. Jørgen Tved ikke være i tvivl om.

Men det hjælper altså ikke noget, at man bare snakker og snakker og snakker. Der skal handling til, ellers skaber man ingen resultater. Hvis man er resultatsøgende i stedet for bare at komme med dagsordener og forespørgsler, som der intet reelt indhold er i, sker der ikke noget, andet end at man forsøger at besnakke befolkningen. Som hr. Jørgen Tved ved: Man kan snyde befolkningen et stykke tid, men man kan ikke blive ved med det, og den dom kommer hr. Jørgen Tved og hans parti ud for.

(Kort bemærkning).

Ejner Larsen (SF):

Så begynder jeg efterhånden bedre at forstå Fremskridtspartiets politik, når den bygger på hvis og hvis og hvis. Hvis hr. Petersen talte arbejdsgiveren midt imod og blev strittet på gaden, ja, så kunne hr. Petersen jo bare tage sig et andet job, for hvis Fremskridtspartiets politik havde været gennemført og man havde haft overbeskæftigelse og alt muligt andet, havde Petersen med det samme haft et andet arbejde. Man fristes til at sige: Hvis hr. Glistrup havde været en bybus, så havde han været nede på gaden frem for heroppe i salen. Det havde måske løst nogle problemer.

Så siger hr. Glistrup også, at hvis man forkæler arbejdsgiverne, skaber man fuld beskæftigelse osv. Ja, man har et langt stykke hen ad vejen forkælet arbejdsgiverne, uden at det har øget beskæftigelsen.

Preben Møller Hansen (FK):

Under alle omstændigheder må man sige, at den debat, Fælles Kurs har rejst, har fået gemmytterne i kog.

Der er faktisk ikke det argument, man ikke har anvendt for at forklare, at det er vigtigt, at vi løser det problem, som er en svøbe for mange mennesker, nemlig arbejdsløsheden. Men når man er kommet med alle disse floromvundne udtalelser, hører det faktisk også op.

Det, man så gør i stedet, er, at angribe Fælles Kurs, fordi vi har rejst debatten her i Folketinget. Hvorfor gør man det? Det må da være i alles interesse, at vi kommer til at diskutere et problem, der er så afgørende for så mange mennesker, som arbejdsløsheden er. Men det er

[Preben Møller Hansen]

åbenbart ligegyldigt. Det er angrebene på dem, der rejser debatten, der er det primære.

Hvad går angrebene så egentlig ud på? Jo, det er, at forespørgslen er lidt kluntet formuleret. Det kan da godt være. Det er jo et spørgsmål om, hvordan man forstår formuleringerne på papiret. Der er nogle, der har evnen til at fatte det, der står skrevet, selv om det er snørklet; der er andre, der ikke har formået at tilegne sig den evne, fordi de måske har gået i den sorte skole eller har beskæftiget sig med andet end det, man beskæftiger sig med i skolen.

Men det er uvæsentligt. Det afgørende er: Hvad er det egentlig, der står i det dagsordensforslag, der er fremsat? Det må være det, der tæller for enhver. Jeg må sige ligesom hr. Glønborg fra Kristeligt Folkeparti, at jeg forstår ikke, at man i denne sal skal skændes. Hvorfor ikke diskutere det reelle, indholdet, og afveje argumenterne og vurdere, om de kan afvikle en del af den arbejdsløshed, der er i vort land?

Hvad er det så, vi peger på i udtalelsen? Det har hr. Jørgen Tved bl.a. omtalt, men vi har sagt, at vi har mangel på boliger i dette land. Vi har titusinder og atter titusinder af mennesker, der ønsker sig en bolig. Nogle af dem er boligløse, andre bor i ejendomme, der i realiteten er kondemneret. Men ville det så ikke være rimeligt, at vi satte boligbyggeri i gang på social basis? Det ville skabe beskæftigelse i hele byggesektoren, som er en nøgleindustri; følgeindustrien ville også få beskæftigelse, og en lang række af de kolleger og arbejdskammerater rundt omkring, der er uden arbejde, ville komme i beskæftigelse. Det ville betyde, at vi samfundsmæssigt kunne spare den understøttelse, vi udbetaler. De penge kunne bruges til mange andre formål, men de kunne også bruges til at sænke det skattetryk, der har ramt vort folk.

Er det så galt? Vi har en lang række anlægsarbejder, der skal sættes i gang, vi mangler vuggestuer, vi mangler børnehaver, vi mangler fritidshjem. Masser af kommuner vil meget gerne have sat disse byggearbejder i gang. Det kunne da afhjælpe mangelen på institutionspladser, men det ville også medvirke til at fjerne en del af arbejdsløsheden.

Der er ikke én, der har taget det problem op og gjort det til genstand for diskussion. Nej, det er bare noget pladder, der står! Det er argumentet. Jeg synes ikke, det er en værdig måde for et Folketing og for repræsentanter for det

danske folk at diskutere på. Jeg tror, det var bedre, om man virkelig overvejede, hvad det er, der er vores stilling som folkevalgte. Det er, at vi i fællesskab skal prøve på at løse de problemer, der har ramt det danske folk som en konsekvens af en forfejlet politik gennem de sidste 15 år.

Så har jeg tilladt mig den frihed – og det angriber man fra Socialdemokratiets side – at jeg har rejst det problem, at en lang række af årsagerne til arbejdsløsheden er vores medlemskab af EF. Jeg har ikke her stillet forslag om, at vi skal meldes ud af EF, men jeg har påpeget, at en lang række af de problemer, der er skabt, er en konsekvens af vort medlemskab af EF.

Lad os tage nogle eksempler. Vi får lagt gas ind fra Nordsøen. Den gasledning, der bliver nedlagt på fastlandet, bliver nedlagt af udenlandske arbejdere, endda til underbetaling, således at SiD må gå ind og erklære blokade mod det firma, der har ansat de udenlandske arbejdere. Ude i Nordsøen bliver den nedlagt af italienere. Det samme sker med den gasledning, der går over Øresund til Sverige. Vi har danske færger, der skal repareres. Dem sender man ned til Vesttyskland og lader danske skibsværftsarbejdere gå arbejdsløse og danske skibsværfter gå til grunde.

Inden for De Danske Statsbaner lader man udenlandske firmaer lave en ny polstring på sæderne. Det er blot for at nævne nogle ting.

Jamen det ville da være mere rimeligt, at vi gjorde noget for den befolkning, hvis interesser vi er valgt til at varetage, frem for at komme med det pjat, som man kom med fra Socialdemokratiets side.

Jeg ved naturligvis godt, hvorfor hr. Kaj Poulsen anlægger disse betragtninger. Det gør hr. Kaj Poulsen, fordi Socialdemokratiet med Jens Otto Krag har indgået bindende aftaler i 1972 om, at man i fællesskab med borgerskabets partier skal have gennemført den fuldstændige harmonisering af det danske samfund med EF.

Jeg ved godt, at man har en helt klar holdning, der går ud på at Danmark skal ophøre som selvstændig nation og være en nordregion i EF, og jeg ved også godt, at hvis man vedtager denne udtalelse om at skabe beskæftigelse for danske arbejdere, går man imod intentionerne om at skabe det indre marked inden udgangen af 1992.

[Preben Møller Hansen]

Men det ændrer ikke ved den kendsgerning, at det parti, jeg repræsenterer, Fælles Kurs, er et rent dansk parti, der ikke modtager ordrer fra nogen udenlandske magter, ikke ligger under for beslutninger, de træffer derude. Vi ønsker at arbejde for det folk, der har valgt os, og dér står vi også i spørgsmålet om forslag om motiveret dagsorden. Vi forventer ikke, at det bliver vedtaget, men det er medvirkende til at afsløre den hulhed, den falskhed, der flyder ud af munden på socialdemokratiske talsmænd, når de står ude omkring i landet og siger, at de vil gøre noget for beskæftigelsen.

Det er da rigtigt, som hr. Kaj Poulsen gav udtryk for, at man har medvirket til at skabe skibsværftspakken, men hvad medførte det? Jo, det medførte, at man gav spekulanterne ret til at unddrage sig beskatning, hvis de købte anparter til spekulationsrederier. Det var såmænd alt.

Man har også givet udtryk for, at jeg ikke har nævnt søfarten. Nej, det har jeg ikke, idet det er ikke det, det drejer sig om som sådan, men der står »m.m.«, og det bør man hæfte sig ved, når man læser. Man skal tage det hele med og ikke bare finde nogle argumenter, som man mener er brugbare i den givne situation. Det, vi skriver her, er jo bl.a., at man i den offentlige sektor skal sætte produktioner i gang. Det nævnte jeg i mit første indlæg, så det skal jeg ikke gentage.

Så står der også i dagsordenen, at »også inden for den private sektor er der rige muligheder for at øge beskæftigelsen«, og jeg nævner, hvilke områder det drejer sig om.

Samtidig gør vi opmærksom på, at der i vort samfund på den finanslov, der blev vedtaget med Socialdemokratiets stemmer, er en udgiftspost på 89,8 mia. kr., som skal bruges til overførselsløn. Det vil sige, at de skal bruges til folk, der skal gå ledige, i stedet for at man havde medvirket til at skabe beskæftigelse for alle, der har mulighed for at deltage og har ønsker herom.

Men det kræver selvfølgelig også, at man går ind ærligt og oprigtigt og diskuterer, hvordan vi bærer os ad med at dele det arbejde, der skal udføres, dels for at skabe nationalproduktet, dels for at sikre, at vi har den rigdom, der er nødvendig for at skabe det samfund, som vi alle sammen ønsker. Her bør man gå ind. Men det er jo ikke de argumenter og diskussionsindlæg, der kommer fra debattørerne. Nej, det er en

nedrakning af noget, som er godt, for at fremhæve sig selv, og det er beklageligt.

Kaj Poulsen (S):

Det er nu så synd for Fælles Kurs, at det føler sig så forfulgt. Jeg vil gerne endnu en gang rose Fælles Kurs for, at det tog initiativet til, at vi fik denne debat, men jeg kan ikke rose Fælles Kurs for, hvad det kom med i posen. Den var tom, og det er det, der er problemet.

Når et parti har nogle ting, det gerne vil have debatteret i Folketinget, synes jeg, det er reelt, at det stiller en forespørgsel, men så må man vel også forvente, at det har andet end floskler til overs, når man skal debattere så vigtigt et problem, som dette her er. Jeg synes, at det er en skam, at Fælles Kurs ikke har givet Folketinget noget som helst i dag ud over den ordflom, som vi er vant til.

Må jeg så godt sige til hr. Preben Møller Hansen, som ikke kan forstå, at vi ikke kan stemme for en dagsorden af den karakter: Jamen det hænger rent faktisk sammen med, at dagsordensinstitutionen er sådan indrettet, at når flertallet i Folketinget pålægger regeringen at arbejde med en eller anden ting og det bliver vedtaget, må regeringen naturligvis arbejde for det. Sådan er folketingsparlamentarismen. Men når man skriver i en dagsorden: »Folketinget kan henvise til, at der kan skaffes arbejde inden for landbrug, gartneri, fiskeri, industri, bygge- og anlægsvirksomhed m.m.« – man har skam ikke glemt noget, »m.m.« er der også – hvad er det så, regeringen skal lægge planer frem om? Det står der intet om. Det er bare ordflom, man har ikke noget at have det i. Posen var tom, man har kun ord, ord, ord og ikke noget som helst at have alle de tanker i, hvis det er tanker, man blæser ud her.

Så vil jeg godt sige til hr. Preben Møller Hansen, at det er jo fantastisk, at man i sin galde kan stå her og fortælle – ja, det er i hvert fald spændende, at det står i Folketingets forhandlinger – at i 1972 sørgede Socialdemokraterne for, som der blev sagt, den fuldstændige harmonisering af Danmark i EF.

Hr. Preben Møller Hansen har da formentlig ikke glemt, at vi havde en folkeafstemning, der gik ud på, om vi skulle have den fulde harmonisering af EF, og at Socialdemokratiet anbefalede folk at stemme nej. Men det er måske også ligegyldigt, hvad folket mener? Det er måske li-

[Kaj Poulsen]

gegyldigt, hvordan demokratiet er? Nu ved vi jo, hvilke systemer det er, hr. Preben Møller Hansen i hvert fald tidligere og mon ikke også nu sværmer for, og dér kan jeg godt forstå at man har de holdninger, men sådan er den socialdemokratiske demokratiske holdning altså ikke. Når befolkningen har besluttet sig, så arbejder vi efter de regler.

Nu er hr. Preben Møller Hansen så voldsomt optaget af skibsværfternes problemer, og jeg kan altså forstå, at skibsværftspakken heller ikke var god nok. Nu venter jeg selvfølgelig på, at hr. Preben Møller Hansen kommer herop og fortæller, hvordan det så er, man løser værfternes problemer. Er det krigsskibe, vi skal bygge til den danske stat? Er det en fornyelse af færgerne hvert andet år, vi skal have i Danmark, eller hvad er det? Hvor er det, ordrene kommer fra? Hvad er det for nogle redere, der skal bestille dem, hvis det er sådan, at man ikke må bruge de regler, som er vedtaget i skibsværftspakken? Ikke et ord, kun ordflom fra hr. Preben Møller Hansen. Hr. Preben Møller Hansen kan klare det hele med et pennestrøg, det hele kan han klare, men ingen, ingen realiteter, når det kommer til stykket.

Læg jeres forslag frem i Folketinget! Så er der en chance for at vurdere, hvilket indhold der er i Fælles Kurs. Indtil nu har indholdet været lig nul.

Formanden:

Der bliver ikke givet mange korte bemærkninger her i anden runde, men hr. Preben Møller Hansen har bedt om én.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Hr. Kaj Poulsen tillægger mig det, at jeg ikke kan forstå, hvorfor Socialdemokratiet ikke kan stemme for det dagsordensforslag, vi har fremsat. Det må være et tegn på, at hr. Kaj Poulsen ikke holder ørerne åbne. Jeg sagde jo netop, at Socialdemokratiet kunne ikke stemme for den, fordi det har indgået nogle aftaler med borger-skabet om at harmonisere Danmark. Så derfor skal man ikke tillægge mig det.

Med hensyn til skibsværfterne har jeg gjort rede for det én gang tidligere, men det er måske ikke gået op for Socialdemokratiets ordfører, eller er det blot, fordi der skal siges noget? Det, vi har givet udtryk for, er, at for så vidt en dansk

skibsværft skal modtage penge fra Skibskreditfonden, skal betingelsen være, at de skibe, der skal bygges, bygges på danske værfter. Vi anerkender ikke, at man bygger i Korea og andre steder for skatteborgernes penge. I det øjeblik skatteborgerne skal finansiere bygning af et nyt skib, skal det altså foregå på et dansk værft. Det er mere til hr. Kaj Poulsens orientering. Så har han fået den én gang til, men jeg skal gerne gentage den, hvis ikke den siver ind.

Ejner Larsen (SF):

Der foreligger jo to dagsordensforslag. Om det ene af dem – som er fremsat af Fremskridtspartiet – kan vi bare sige, at når det kommer til afstemning, lyser de røde lamper ud for SF.

Af forslaget fra Fælles Kurs har der været fremført en del kritik. Der har været kritik af formuleringen, og vi skal da stå ved, at det måske ikke er alle ordene i det, der står i forslaget, som er vejet på en guldvægt, men vi ser på indholdet af det. Mange af de ting, der står i det, er noget SF selv har foreslået, eller noget, SF har sympati for, og det vejer nu tungest for os, når vi skal tilkendegive her i dag, hvilken stilling vi har til det.

Der har også været kritik af, at det ikke er særlig konkret. Dertil vil jeg sige, at det står enhver frit for at udforme lovforslag senere og gøre det mere konkret, så jeg skal meddele, at SF stemmer for FK's dagsordensforslag.

Glistrup (FP):

Regeringens tomtøndede støtteparti, Socialdemokratiet, vakler unægtelig bevdstøst rundt i tovene, når det nu har brugt sine ordførere til en halv snes gange i taletidsoverskridende indlæg kun at sige én eneste ting, nemlig at man går imod den stil, den sproglige udformning, som forespørgerne har valgt til deres dagsorden.

Det er jo da sandheden, at Folketingets forretningsorden foreskriver, at en dagsorden skal være kort, og derfor kan man selvfølgelig ikke lave en doktordisputats. Sandheden er også, at hr. Preben Møller Hansen gang efter gang, og hr. Jørgen Tved også, har påpeget helt konkret, hvad det er, de mener med det.

Det er f.eks. aldeles tydeligt, når man skal følge deres tankegang, at man snildt i dette land kan opføre et par millioner luksusboliger på 300, 400, 500 m², som rigeligt kan afsættes, og

[Glistrup]

som der vil være behov for at befolkningen kan flytte hen i i stedet for de steder, hvor de bor i øjeblikket! Det er jo den slags tankegange, der ganske klart ligger bag Fælles Kurs' dagsorden, som derfor absolut opfylder de krav, som man må stille til en dagsorden.

Men så kan man spørge, hvordan det vil gå – og dér behøver man såmænd ikke engang at gå til Fælles Kurs' fædreland østpå, men man kan gå ned sydpå og se, hvordan det gik præsident Mitterrand, som havde nogle lignende ideer, da han blev valgt til præsident i sin tid. Det kan altså simpelt hen ikke lade sig opføre, for i verdens mest forgældede land kan vi ikke gøre andet end at producere noget af international kvalitet til internationalt konkurrencedygtige priser, først og fremmest til salg på det internationale marked, for det er den eneste måde, vi overhovedet kan få tilbagebetalt vores udlandsgæld på.

Når vi så skal det, som også de andre otte partier her i Folketinget ud over Fremskridtspartiet foregiver at de ønsker med arbejdsløsheden, nemlig at afskaffe den, så er det da helt oplagt, at den måde, man afskaffer arbejdsløshed på, er ved at skabe arbejde. Og hvordan skaber man arbejde? Ja, det er ved at forkæle dem, der giver arbejde, arbejdsgiverne, for det er dér, man får arbejde. Og når arbejdsgiverne selvhjulpent og på økonomisk sammenhængende, holdbar måde skal kunne give arbejde til folk, skal det være tillokkende for arbejdsgiverne at give dette arbejde. Derfor er vejen til at afskaffe arbejdsløsheden den stik modsatte af det, som SF's ordfører og andre har udtrykt, nemlig at genere arbejdsgiverne.

SF's ordfører talte om, at arbejdsgiverne har fået så megen hjælp herinde fra dette Folketing. Jeg har i grunden ikke set, når jeg har læst arbejdsgiverblade eller talt med arbejdsgivere, at de er så begejstrede for alt, hvd SF's ordfører siger, hvad enten det er på boligområdet, på miljøområdet, på arbejdsmiljøområdet, på skatteområdet eller ifølge alle de andre ordførertaler, SF holder.

SF er med sin politik arbejdsløshedsskabende, fordi den generer og bortjager dem, der skal give arbejdet, dem, der skal bringe arbejdsvelsignelsen frem, nemlig arbejdsgiverne. Og det skal være holdbart, og det vil i et lille land som Danmark sige internationalt konkurrencedygtigt og ikke, som hr. Arne Melchior fra CD's

provinsialitet tror: at vi skal bare barbære os selv ved at lave dansk arbejde.

Dansk arbejde er intet værd, og der er ingen grund til at bruge det, medmindre det er internationalt konkurrencedygtigt. Er det internationalt konkurrencedygtigt, er det helt i orden at købe dårlige, dyre udenlandske varer, for så kan vi jo bare sælge de danske varer dér, hvor de er internationalt konkurrencedygtige, nemlig ude i den store verden.

Derfor er det et rent og skært flop, når hr. Arne Melchior i dag har troet, at han kan løse noget som helst ved at sige, at vi skal lave indavl og lukke os inde på vores 43.075 km² og gå løs på dansk arbejde dér. Det skal vi ikke. Vi skal simpelt hen dyste stort og internationalt og derigennem sørge for, at dansk arbejde kvalitetsmæssigt til prisen er absolut internationalt konkurrencedygtigt. Den hårde kurs er den eneste mulighed, og så må Folketinget ikke pålægge danske arbejdsgivere for store omkostninger i form af skatter og på anden måde.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Hr. Glistrup taler efter devisen »Tyv tror, hver mand stjæler«, idet han henviste til, at mit fædreland var østpå. Jeg vil gerne gøre hr. Glistrup opmærksom på, at jeg er født her i Danmark, og at jeg er dansker og repræsenterer det eneste danske parti overhovedet i det her Folketing. Jeg vil meget have mig frabedt den slags bemærkninger.

Jørgen Tved (FK):

Det er hr. Kaj Poulsen, som igen kalder mig på talerstolen. Jeg har tidligere på dagen sagt, at hr. Kaj Poulsens erindring er som en si, og når han går på talerstolen og fortæller, at Socialdemokratiet i 1972 var modstander og gik ud og anbefalede folk at stemme nej til Fællesmarkedet, er det for at sige det meget mildt en erindringsforskydning – det er løgn.

Hvis hr. Kaj Poulsen derimod havde sagt, at Socialdemokratiet i 1985, da vi havde, ikke afstemningen om vores medlemskab af EF, men afstemningen om EF-pakken, anbefalede folk at stemme ja, så er det rigtigt. Men der er altså en vis forskel. Det første var en afstemning om Danmarks indmeldelse i EF. Det andet var en afstemning om nogle af de følgelove vedrørende den harmonisering, som nu er i gang. Men

[Jørgen Tved]

hr. Poulsen ved åbenbart, hvor lovene står ovre i reolsystemet. Måske skulle man en gang imellem anbefale ham også at læse Folketingets forhandlinger, når han kan spørge: Hvilke konkrete forslag stillede Fælles Kurs i forbindelse med værftspakken? Da vi diskuterede beskæftigelsen inden for et specifikt område, stillede Fælles Kurs et forslag, som kunne betyde flere beskæftigede på værfterne, og som kunne betyde flere beskæftigede søfolk. Det gjorde vi, fordi vi havde set lidt på den model, som Elsam brugte, når det drejede sig om at transportere kul til de kulfyrede elkraftværker. Det viste sig, at Elsam havde taget den fornuftige beslutning, at det selv havde bestilt nogle store kulbåde og fik sejlet dette brændsel direkte fra egen køl.

Vi ved, at der faktisk i Danmark transporteres temmelig meget olie til landet i skibe. Vi ved også, at der sejles olieprodukter fra Danmark. Men faktisk sker ingen af disse fragter fra dansk køl. Derfor stillede vi et konkret forslag om et statsligt rederi, som skulle betyde beskæftigelse. Hvad sagde Socialdemokratiet til den affære? Det sagde: Vi har tillid til, at værftspakken har virket, til trods for at beskæftigelsen på Ålborg Værft bl. a. i løbet af 3 år var gået fra 4.000 til 800 beskæftigede, og at 270 af disse 800 allerede havde fået fyreseddelen og skal afgå inden maj i år.

Beskæftigelsessituationen var altså nøjagtigt, som vi gengav den, og værftspakken har været med til at slagte dansk værftsindustri. Vi havde de konkrete forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 52 af Preben Møller Hansen (FK) (se foran)

forkastedes, idet 22 (SF og FK) stemte for, 53 (KF, V, RV, CD, FP og KRF) imod; 34 (S) stemte hverken for eller imod.

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 53 af Glistrup (FP) (se foran)

forkastedes, idet 7 (FP) stemte for, 101 (S, KF, SF, V, RV, CD, KRF og FK) imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr L. 150:

Forslag til lov om godskørsel.

Af trafikministeren (Nør Christensen).

(Fremsat 15/1 88).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

J. K. Hansen (S):

Da vores ordfører i denne sag, hr. Helge Mortensen, desværre ikke kan være til stede i dag, skal jeg meddele mit partis stilling i sagen for ham.

Der er flere punkter i dette forslag, som Socialdemokratiet nærer betænkelighed ved, end punkter, vi kan give vores tilslutning til, ja, jeg vil oven i købet sige det så stærkt, at vi er uenige med regeringen i selve lovforslagets hovedformål: at ophæve den specielle tilladelsesordning for fragtmandskørsel og den antalsmæssige regulering af køretøjer. Vi mener, at dette forslag vil skabe både en dårligere gods- og fragtransport, dårligere betjening og sikkerhed, og at det vil forringe chaufførernes arbejdsvilkår. På kort sigt vil det måske trykke priserne på grund af konkurrencevilkår, som jeg forstår regeringen lægger stor vægt på, men på længere sigt vil gods- og fragtmandstransporter blive dyrere i forhold til kvaliteten.

Må jeg gøre opmærksom på, at vi i Danmark har 38 godkendte fragtmandscentraler og 700 fragtruter. Det er et system med effektivitet, som andre lande godt kan misunde os. Hvis vi følger regeringens lovforslag, vil dette system blive slået i stykker i løbet af kort tid til skade både for private og næringsdrivende i de tyndt befolkede egne af landet. Det er egentlig interessant at opleve her, at en regering med en vis liberal islæt, og en islæt som hylder det nære samfund og de små lokalsamfund, har givet sin tilslutning til dette forslag.

Vi vil gerne fra vores side fastholde reguleringen af fragtkørsel i loven. Det er ikke ensbetydende med, at vi ikke erkender, at der er problemer i den nuværende lov, og disse problemer vil vi bidrage til løsningen af. Vi er således enige i, at forholdet til DSB og P&T skal bringes i orden. Vi er af den bestemte opfattelse, at alle parter i denne sag er positivt indstillet her-